

Stanovisko

**Najvyššieho kontrolného úradu Slovenskej republiky
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017**

**Bratislava
november 2016**

Zoznam použitých skratiek:

b. c. – bežné ceny,

BRICS – spoločné hospodárske a vojenské zoskupenie Brazílie, Ruska, Indie, Číny a Juhoafrickej republiky,

EFSF - Európsky nástroj finančnej stability,

EK – Európska komisia,

ESA 2010 – Európsky systém národných a regionálnych účtov,

ESM – Európsky mechanizmus pre stabilitu,

ESO – vládny program Efektívna, Spôľahlivá a Otvorená verejná správa,

EÚ – Európska únia,

Eurostat – Štatistický úrad Európskeho spoločenstva,

HDP – hrubý domáci produkt,

m. j. – merná jednotka,

mld. – miliarda,

NAIRU – neinflačná miera nezamestnanosti,

NKÚ SR – Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky,

NR SR – Národná rada SR,

OP – operačný program,

p. b. – percentuálny bod,

PPP – projekt verejno-súkromného partnerstva,

RVS – rozpočet verejnej správy,

s. c. – stále ceny,

SR – Slovenská republika,

ŠR – štátny rozpočet,

VÚC – vyšší územný celok,

V-4 – spoločenstvo stredoeurópskych krajín Česka, Maďarska, Poľska a Slovenska,

zákon o NKÚ SR – zákon č. 39/1993 Z. z. o Najvyššom kontrolnom úrade Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov,

zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy – zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov,

zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy – zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov,

zákon o rozpočtovej zodpovednosti – Ústavný zákon č. 493/2011 Z. z. o rozpočtovej zodpovednosti,

Z. z. – Zbierka zákonov.

Obsah

Stanovisko k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017.....	3
1 Stanovisko k makroekonomickým rámcem a k prognóze vybraných ukazovateľov ekonomiky v návrhu RVS na roky 2017 až 2019.....	7
2 Stanovisko k východiskovému rámcu RVS na roky 2017 až 2019.....	10
2.1 Stanovisko k rozpočtovaniu príjmov návrhu RVS na rok 2017.....	10
2.2 Stanovisko k fiškálnemu rámcu návrhu RVS na rok 2017.....	13
2.3 Stanovisko k prognóze hrubého dlhu verejnej správy v návrhu RVS na rok 2017.....	15
3 Stanovisko k návrhu ŠR na rok 2017	18
3.1 Stanovisko k súhrnným ukazovateľom návrhu ŠR na rok 2017	19
3.2 Stanovisko k návrhom rozpočtov kapitol ŠR na rok 2017	23
3.2.1 Stanovisko k príjmom kapitol návrhu ŠR na rok 2017	23
3.2.2 Stanovisko k výdavkom kapitol návrhu ŠR na rok 2017	24
Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu	26
Ministerstvo obrany SR.....	26
Ministerstvo vnútra SR.....	27
Ministerstvo spravodlivosti SR	28
Ministerstvo financií SR.....	28
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR.....	30
Ministerstvo životného prostredia SR	31
Ministerstvo zdravotníctva SR	31
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	32
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	33
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.....	34
Všeobecná pokladničná správa.....	35
4 Stanovisko k rozpočtovým vzťahom SR a EÚ na rok 2017.....	36
5 Stanovisko k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017	43
5.1 Stanovisko k rozpočtovému rámcu návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017	43
5.2 Stanovisko k súhrnnému rozpočtu obcí, dopravných podnikov a VÚC na rok 2017	45
5.2.1 Stanovisko k návrhu rozpočtu obcí na rok 2017	47
5.2.2 Stanovisko k návrhu rozpočtu dopravných podnikov na rok 2017	50
5.2.3 Stanovisko k návrhu rozpočtu VÚC na rok 2017.....	52
5.3 Stanovisko k návrhu rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2017	54
5.4 Stanovisko k návrhu rozpočtu verejného zdravotného poistenia na rok 2017	56
5.5 Stanovisko k návrhu rozpočtu Štátneho fondu rozvoja bývania na rok 2017	59
5.6 Stanovisko k súhrnnému rozpočtu za verejné vysoké školy na rok 2017	60

Stanovisko k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Stanovisko NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2017, v ktorom je hodnotený aj návrh RVS na rok 2017, bolo vypracované v súlade s § 5 ods. 1 zákona o NKÚ SR na základe kontroly vykonanej v Ministerstve financií SR, ktoré podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy zostavuje návrh RVS za ŠR a súhrnne rozpočty ostatných subjektov verejnej správy na príslušné rozpočtové roky.

Účelom tejto kontroly bolo vyjadriť nielen názor NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2017, ktorý sa podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy schvaľuje osobitným zákonom, ale aj k makroekonomickým rámcem a východiskovému rámcu návrhu RVS na rok 2017 a k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017.

NKÚ SR na základe výsledkov kontroly vykonanej v Ministerstve financií SR dospel k nasledovným záverom:

1. Návrh RVS na roky 2017 až 2019 bol vypracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a Príručkou Ministerstva financií SR na zostavenie návrhu RVS na roky 2017 až 2019 č. MF/009450/2016-411.

Pri jeho zostavovaní bola použitá rozpočtová klasifikácia v súlade s Opatrením Ministerstva financií SR z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie č. MF/010175/2004-42. Výdavky boli rozpísané do príslušných úrovní funkčnej klasifikácie v zmysle vyhlášky Štatistického úradu SR č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy.

Makroekonomické rámce a východiskový rámec návrhu RVS na roky 2017 až 2019 sú zostavené v súlade s metodikou ESA 2010, čím je zabezpečený systematický a podrobný opis porovnateľný s účtovným rámcem EÚ.

2. Makroekonomické rámce návrhu RVS na rok 2017 vychádzajú z makroekonomickej prognózy, schválenej Výborom pre makroekonomické prognózy dňa 14. septembra 2016. Prognóza bola hodnotená všetkými členmi tohto výboru ako realistická. NKÚ SR sa s uvedenou prognózou stotožňuje.

V pôsobení faktorov ekonomického prostredia kľúčové riziká pre rok 2017 sú predovšetkým v pôsobení vonkajších faktorov, ktoré sa nedajú významne ovplyvniť domácou hospodárskou politikou a činnosťou vlády SR.

Na rok 2017 je prognózované mierne medziročné zníženie rastu HDP o 0,1 p. b. na úroveň 3,5 %. Priemerná ročná miera inflácie sa má na Slovensku v roku 2017 medziročne zvýšiť o 1,4 p. b. na úroveň 0,9 %.

Rast zamestnanosti podľa výberového zisťovania pracovných síl na rok 2017 sa má medziročne znížiť o 1,3 p. b. na úroveň 1,5 % a podľa podnikového výkazníctva rast zamestnanosti klesne o 0,6 p. b. na úroveň 1,5 %.

Rast priemernej mesačnej nominálnej mzdy zamestnanca sa má v roku 2017 medziročne zvýšiť o 0,7 p. b. na úroveň 3,5 % a reálne sa rast priemernej mesačnej mzdy zamestnanca medziročne zníži o 0,7 p. b. na úroveň 2,6 %.

Priemerná miera nezamestnanosti na základe výberového zisťovania pracovných síl na rok 2016 sa má podľa prognózy medziročne znížiť o 1,3 p. b. na historicky najnižšiu úroveň 8,5 %.

3. Kľúčovým cieľom návrhu RVS na rok 2017 je dosiahnuť cieľovú hodnotu deficitu verejnej správy na HDP na úrovni 1,23 %, čo podľa NKÚ SR vytvára priestor pre dosiahnutie prebytku v roku 2019.

Deficit RVS v metodike ESA 2010 sa má v roku 2017 medziročne zlepšiť o 473,0 mil. eur na úroveň 1 083,5 mil. eur, čo bude predstavovať medziročné zlepšenie jeho podielu na HDP o 0,64 p. b. na úroveň 1,23 %. K tomuto rozpočtovaniu salda RVS má prispieť deficit ŠR na úrovni 1 724,7 mil. eur a prebytok súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na úrovni 641,2 mil. eur.

Tieto parametre návrhu RVS na rok 2017 by mali prispieť ku každoročnému znižovaniu dlhu verejnej správy v rozpočtovanom období, čím sa zohľadňujú aj požiadavky zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Príjmy RVS v metodike ESA 2010 sa na rok 2017 rozpočtujú na úrovni 33 414,6 mil. eur, z toho daňové a odvodové príjmy verejnej správy na úrovni 25 134,2 mil. eur a iné ako daňové príjmy verejnej správy na úrovni 8 280,4 mil. eur.

Rozpočtovanie daňových a odvodových príjmov v návrhu RVS na rok 2017 vychádza z prognózy daňových príjmov verejnej správy, schválenej dňa 22. septembra 2016 Výborom pre daňové prognózy, ktorý je v zmysle zákona o rozpočtovej zodpovednosti poradným orgánom ministra financií. Prognóza daňových príjmov verejnej správy bola hodnotená všetkými členmi tohto výboru ako realistická. NKÚ SR, ktorý pôsobí ako pozorovateľ v tomto výbore, sa s uvedenou prognózou stotožňuje.

Výdavky RVS na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 sa na rok 2017 rozpočtujú na úrovni 34 498,1 mil. eur. V roku 2017 sa predpokladá tendencia zvyšovania čerpania prostriedkov fondov EÚ s pozitívnym vplyvom na ekonomický rast.

Hrubý dlh verejnej správy na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2017 medziročne zvýšiť o 2 193 mil. eur na úroveň 43 089 mil. eur, čo bude predstavovať medziročné zvýšenie jeho podielu na HDP o 0,6 p. b. na úroveň 52,7 %.

Dosiahnutie ďalšieho poklesu dlhu verejnej správy v nasledujúcich rokoch je podmienené najmä zlepšením primárneho salda a rastom nominálneho HDP. Vzhľadom na nízke úrokové sadzby a pokračujúcu konsolidáciu je možné predpokladať ďalšie úspešné znižovanie hrubého dlhu verejnej správy v najbližších rokoch.

4. Návrh ŠR na rok 2017 je ohraničený východiskovým rámcom návrhu RVS na rok 2017. Schodok ŠR rozpočtovaný na hotovostnej báze sa má v roku 2017 medziročne zvýšiť o 46 969,8 mil. eur na úroveň 2 017,4 mil. eur, z toho príjmy ŠR sa majú medziročne zvýšiť o 1 138,2 mil. eur na úroveň 15 415,0 mil. eur a výdavky ŠR sa majú medziročne zvýšiť o 1 185,2 mil. eur na úroveň 17 432,4 mil. eur. NKÚ SR v súvislosti so zvyšovaním príjmov vidí väčší priestor na konsolidáciu verejných financií aj vo výdavkovej časti rozpočtu.

NKÚ SR kontrolou rozpočtovania výdavkov vo vybraných kapitolách ŠR na rok 2016 identifikoval niekoľko rizík.

V rozpočte kapitoly Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu NKÚ SR upozorňuje na riziká súvisiace s výdavkami jednotlivých subjektov verejnej správy na aktivity spojené s budovaním a rozvojom informačných systémov verejnej správy, pri ktorých musia byť dodržané ciele, princípy a priority ustanovené schválenou Národnou koncepciou informatizácie verejnej správy

V rozpočte kapitoly Ministerstva obrany SR NKÚ SR upozorňuje, že výdavky na obranu nedosahujú podiel 2 % z HDP, čo je adekvátny stav výdavkov na armádu v členských krajinách NATO. NKÚ SR zistil, že v posledných 10 rokoch výdavky na obranu klesali až na úroveň 1,14 % HDP, dosiahnutú v roku 2015. Navrhované výdavky kapitoly na rok 2017 predstavujú 1,18 % HDP, na rok 2018 1,20 % a na rok 2019 1,21 %. NKÚ SR pozitívne hodnotí snahu tento trend zastaviť a v nasledujúcich rokoch zvrátiť.

V rozpočte kapitoly Ministerstva spravodlivosti SR na rok 2017 NKÚ SR predpokladá riziko v očakávaných prínosoch projektu Elektronické služby monitoringu obvinených a odsúdených osôb, a to v oblasti zníženia nákladov na výkon trestu, zníženia recidívy trestaných, zvýšenia bezpečnosti občanov a v tejto súvislosti odporúča hľadať možnosti na zvýšené využívanie ukladania týchto alternatívnych trestov.

V rozpočte kapitoly Ministerstva financií NKÚ SR poukazuje na riziká, vyplývajúce z nedostatočného finančného krytia potrieb a požiadaviek najmä rozpočtových organizácií ministerstva. Ide najmä o nekrytie výdavkov na pokračovanie reformy UNITAS – Implementácia zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov, výdavkov na nadrezortné licencie, ako aj rozvoj a prevádzku informačných systémov rezortného a nadrezortného charakteru, na prebiehajúce, príp. hroziace medzinárodné arbitráže a súdne spory a osobných výdavkov Finančného riaditeľstva SR. Úhrada týchto výdavkov v skutočnej výške sa plánuje presunom z kapitoly Všeobecná pokladničná správa.

V rozpočte kapitoly Ministerstva životného prostredia SR NKÚ SR upozorňuje na riziko nedodržania výšky osobitného odvodu štátneho podniku Vodohospodárska výstavba, Bratislava v sume 2 000,0 tis. eur, pretože dosiahnutie plánovaného hospodárskeho výsledku môže byť negatívne ovplyvnené najmä pokračujúcim poklesom ceny silovej elektriny na trhu a nutnosťou realizovať investície na odstránenie havarijných stavov strojných zariadení a plavebných komôr, ako aj riziko v oblasti korekcií na základe zistených nezrovnalostí v rámci projektov financovaných z fondov EÚ.

V rozpočte kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR NKÚ SR upozorňuje na riziká najmä v súvislosti s požadovaným navýšením plátov pedagogických a odborných zamestnancov, s požiadavkami na financovanie plátov asistentov učiteľov a nedostatočnou výškou finančných prostriedkov na opravy a údržbu budov. V oblasti vedy a výskumu nie sú zabezpečené finančné prostriedky, čoho následkom môže byť neplnenie úloh vyplývajúcich z programového vyhlásenia vlády SR, sankcie za neplnenie obligatórnych povinností a zablokovanie spustenia programov schválených uznesením vlády SR.

V kapitole Ministerstva zdravotníctva NKÚ SR poukazuje na skutočnosť, že rast výdavkov na zdravotníctvo na Slovensku za posledných desať rokov neustále predbiehal rast celkových verejných výdavkov. Ich objem je porovnateľný s Poľskom, Českom a Maďarskom, preto možno považovať objem zdrojov v zdravotníctve za dostatočný. Pre zabezpečenie efektívneho a transparentného prerozdelenia zdrojov v zdravotníctve je potrebné zavedenie elektronického zdravotníctva (eHealth) a klasifikačného systému diagnosticko-terapeutických skupín (DRG), a to bez ďalšieho presúvania termínov ich uvedenia do prevádzky.

V kapitole Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR NKÚ SR poukazuje na skutočnosť, že návrh rozpočtu na rok 2017 nezabezpečuje dostatočne výdavky na aktívnu politiku trhu práce a na zvýšenie zamestnanosti, s výnimkou výdavkov na financovanie investičných stimulov formou príspevkov na novovytvorené pracovné miesto.

V rozpočte kapitoly Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR NKÚ SR opakovane upozorňuje na riziká, že v rozpočte ministerstva nie sú zabezpečené požiadavky na navýšenie výdavkov na podporu veterinárnych, potravinových a fytoosanitárnych kontrol.

V rozpočte kapitoly Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR NKÚ SR identifikoval riziko v oblasti financovania údržby a opráv ciest I. triedy v správe Slovenskej správy ciest, ktorá z titulu nedostatku finančných prostriedkov bude musieť napríklad obmedziť, resp. zmraziť existujúci priebeh výstavby ciest a ich rekonštrukcií, čo spôsobí predĺženie doby realizácie stavieb a následné zvýšenie plánovaných nákladov.

5. Čistá finančná pozícia SR voči rozpočtu EÚ v roku 2017 sa má medziročne zvýšiť o 576,2 mil. eur na úroveň 1 921,2 mil. eur, z toho odvody a príspevky SR do všeobecného rozpočtu EÚ, vrátane tradičných vlastných zdrojov sa odhadujú na úrovni 820,7 mil. eur a príjmy zo všeobecného rozpočtu EÚ na úrovni 2 741,9 mil. eur.
6. Cieľom návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017 je dosiahnuť prebytok vo výške 641,2 mil. eur, čo je o 210,3 mil. eur viac oproti rozpočtu na rok 2016. Najväčšiu pozitívnu zmenu rozpočtu vykazuje hospodárenie Sociálnej poisťovne, Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov a Recyklačného fondu.

NKÚ SR na základe výsledkov kontrolnej činnosti po zohľadnení makroekonomických rámcov a východiskového rámca návrhu RVS SR na roky 2017 až 2019 nemá zásadné pripomienky

k návrhu zákona o ŠR na rok 2017.

Makroekonomické rámce a východiskový rámec návrhu RVS na rok 2017, návrh ŠR na rok 2016 a návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017 sú zostavené v súlade s Ústavou SR, ústavnými zákonmi, zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi platnými v SR, medzinárodnými zmluvami a inými dokumentmi, ktorými je SR viazaná, právom Európskych spoločenstiev a právom EÚ.

NKÚ SR vo svojej nezávislej kontrolnej činnosti bude aj v roku 2017 klásť dôraz na hospodárne, efektívne a účinné vynakladanie verejných zdrojov štátnou správou, samosprávou a občanmi štátu a tým dôsledne naplňať poslanie úradu – prispieť k zlepšeniu hospodárenia s verejnými prostriedkami a kvality verejných služieb.

Tým je NKÚ SR pripravený napomáhať správne hospodáreniu s verejnými finančnými zdrojmi a majetkom a riešeniu celospoločensky významných problémov, preverení ktorých budú príslušným kontrolovaným subjektom poskytnuté potrebné informácie pre prijatie efektívnych a účinných opatrení na ich riešenie.

V tejto súvislosti NKÚ SR bude i naďalej poskytovať objektívne informácie o zistených skutočnostiach v tejto oblasti tak NR SR, ako aj verejnosti.

Podrobnejšie hodnotenia Stanoviska NKÚ SR k návrhu ŠR na rok 2017 sú uvedené v jeho nasledovných štyroch častiach:

1. Stanovisko k makroekonomickým rámcem návrhu RVS na rok 2017;
2. Stanovisko k východiskovému rámcu návrhu RVS na rok 2017;
3. Stanovisko k návrhu ŠR na rok 2017;
4. Stanovisko k rozpočtovým vzťahom SR a EÚ na rok 2017;
5. Stanovisko k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017.

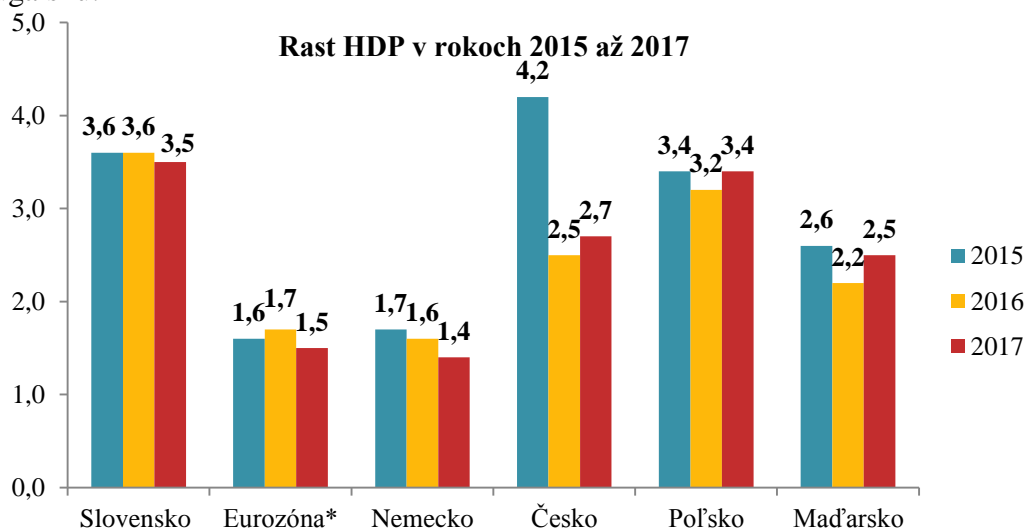
1 Stanovisko k makroekonomickým rámcom a k prognóze vybraných ukazovateľov ekonomiky v návrhu RVS na roky 2017 až 2019

Makroekonomické predpoklady návrhu RVS na roky 2017 až 2019 vychádzajú z makroekonomickej prognózy, schválenej dňa 14. septembra 2016 Výborom pre makroekonomické prognózy, ktorý je v zmysle zákona o rozpočtovej zodpovednosti poradným orgánom ministra financií. Prognóza bola hodnotená všetkými členmi tohto výboru ako realistická. NKÚ SR sa s uvedenou prognózou stotožňuje.

Rast HDP a tým aj ekonomiky Slovenska by mal v roku 2017 dosiahnuť 3,5 %, pričom index spotrebiteľských cien by mal medziročne vzrásť o 0,9 %. Zamestnanosť by v roku 2017 v porovnaní s rokom 2016 mala vzrásť o 1,5 % pri súčasnom poklese nezamestnanosti o 1,3 p. b. na úroveň 8,5 %. Medziročný nárast exportu tovarov a služieb by mal v roku 2017 dosiahnuť 5,8 % a import tovarov a služieb 4,9 %.

NKÚ SR upozorňuje na potenciálne ekonomické aj politické riziká prognózy makroekonomického vývoja predovšetkým v podobe priamych a prenesených dopadov vystúpenia Spojeného kráľovstva Veľkej Británie a Severného Írska z EÚ (Brexit), pomalšieho nábehu výroby v Jaguar Land Rover, pokračujúcej migračnej krízy, očakávanej zmeny monetárnej politiky Federálneho rezervného systému (FED), Európskej centrálnej banky (ECB) a Českej národnej banky a hospodárskeho vývoja u najvýznamnejších obchodných partnerov SR.

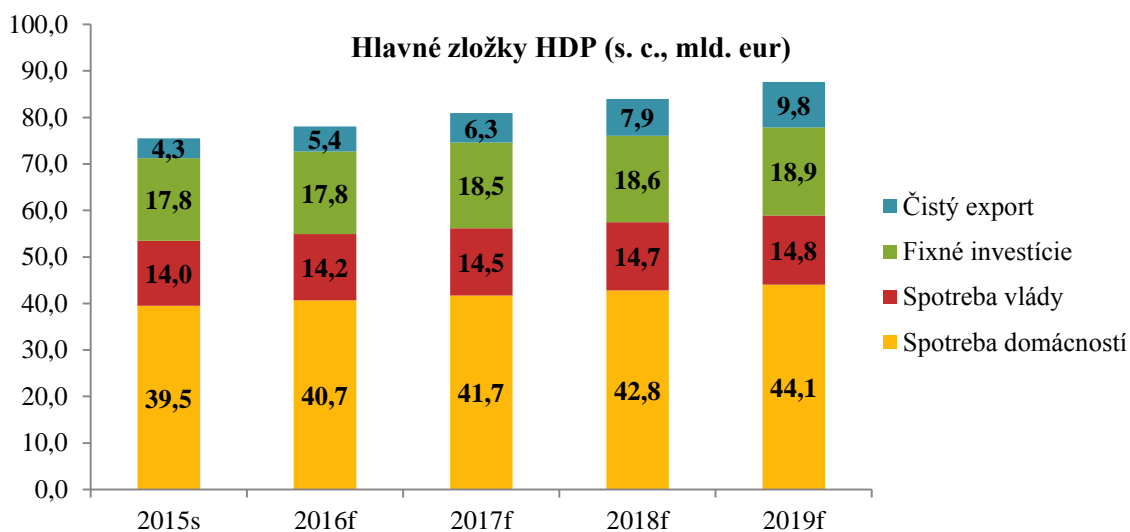
Slovenská ekonomika by v tomto roku mala vzrásť o 3,6 %, rovnako ako v predchádzajúcom roku, a v naštartovanom raste by mala pokračovať aj v nasledujúcich rokoch. Podľa prognózy bude vplyv Brexitu na Slovensko a ostatné krajiny V-4 vykompenzovaný ich lepším fundamentálnym vývojom a výraznejšie zasiahne krajiny z jadra eurozóny, cez ktoré sa prenesie aj na Slovensko. Najväčšiu dynamiku v medziročných rastoch HDP dosiahla Česká republika, čo bolo spôsobené silným čerpaním zdrojov EÚ na konci roka 2015, obdobne ako na Slovensku. Českej republike sa však nepodarilo udržať nastolený trend, na rozdiel od ostatných krajín V-4. Podľa NKÚ SR je rast krajín eurozóny ohrozený nielen Brexitom, ale aj potenciálnymi rizikami v bankovom sektore, najmä v Taliansku a Portugalsku.

*vážená eurozóna podľa exportov

Zdroj: Prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2016

Hlavnými zložkami HDP sú spotreba domácností, spotreba vlády, fixné investície a čistý export. Rast HDP v nasledujúcich rokoch bude ťahaný najmä spotrebou domácností a čistým exportom, ktorý zodpovedá rozdielu medzi exportom a importom. Medziročne by mali exporty rásť z 5,8 % v roku 2017 na úroveň 7,7 % v roku 2019 a importy len mierne pomalšie z 4,9 % v roku 2017 na 6,3 % v 2019. Pomalší rast importov ako exportov akceleruje rast čistého exportu, ktorý by sa mal v roku 2019 oproti roku 2017 zvýšiť o 3,5 mld. eur. Vývoj zahraničného obchodu je podľa NKÚ SR naviazaný najmä na automobilový priemysel, kde momentálne prebieha rozširovanie výrobných kapacít (dovoz technológií) a následné navýšenie výroby (export produktov). Rast spotreby domácností v prognóze kopíruje rast reálnych miezd, pričom prognóza predpokladá pokles úspor z úrovne 10,3 % disponibilného príjmu v roku 2017 na 9,5 % v roku 2019.

Zdroj: Prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2016

Inflácia vykazovaná indexom spotrebiteľských cien (CPI) aj harmonizovaným indexom spotrebiteľských cien (HICP) by mala v roku 2017 stúpnuť o 1,4 p. b. na úroveň 0,9 % a v roku 2019 by sa mala priblížiť inflačnému cieľu ECB hodnotou 1,9 %, čomu napomôže najmä dopytová inflácia a očakávaný účinok kvantitatívneho uvoľňovania ECB. Pokles cenovej hladiny sa očakáva v roku 2017 iba v prípade regulovaných cien. Najvýraznejšia zmena nastane pri palivách, kde pokles cien na úrovni 7,1 % v roku 2016 nahradí vzrast o 5 % v roku 2017. NKÚ SR poznamenáva, že regulované ceny aj palivá sú čiastočne závislé od vývoja na svetových trhoch a to môže priniesť aj neistotu do ich prognózy, najmä v podobe cien ropy.

Prihliadnuc na váhy jednotlivých položiek spotrebného koša, budú na horizonte prognózy najrýchlejšie rásť trhové služby, nasledované obchodovateľnými tovarmi. Dôchodcovská inflácia, slúžiaca ako základ pre valorizáciu dôchodkov, by mala kopírovať vývoj inflácie a prostredníctvom nominálneho rastu zabrániť poklesu reálnych dôchodkov.

Názov ukazovateľa	Váhy CPI	2015	2016f	2017f	2018f	2019f
Index spotrebiteľských cien (CPI)	100	-0,3	-0,5	0,9	1,6	1,9
Regulované ceny	20,75	-1,6	-1,3	-1,5	0,2	1,0
<i>Jadrová inflácia</i>	79,25	0,0	0,1	1,4	2,2	2,3
Potraviny	14,91	-0,4	-0,9	0,9	1,3	1,8
<i>Čistá inflácia</i>	64,34	0,1	0,3	1,5	2,1	2,2
Palivá	2,05	-12,7	-7,1	5,0	1,0	0,5

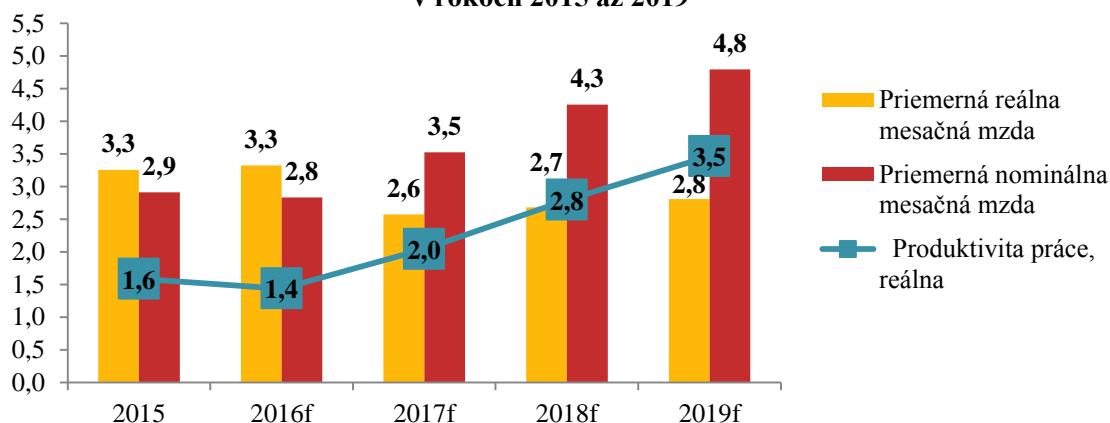
(v %)

Názov ukazovateľa	Váhy CPI	2015	2016f	2017f	2018f	2019f
Trhové služby	30,32	0,8	0,8	1,7	2,5	2,7
Obchodovateľné tovary	31,97	0,4	0,3	1,1	1,7	1,8
Harmonizovaný index spotrebiteľských cien (HICP)		-0,3	-0,5	0,9	1,6	1,9
Dôchodcovská inflácia		-0,2	-0,5	0,9	1,6	1,9

Zdroj: Prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2016

Zmena trendu vo vývoji inflácie sa prejavuje aj v zmene vzťahu medzi rastom reálnej a nominálnej mzdy. Od roku 2017 si podľa prognózy vyššia inflácia vyžiada vyšší rast nominálnych miezd, aby sa udržal relatívne stabilný rast reálnych miezd, na úrovni 2,6 % až 2,8 % v rokoch 2017 až 2019. Tempo rastu produktivity práce by sa malo zvyšovať o 0,7 - 0,8 p. b. z úrovne 2,0 % v roku 2017 na hodnotu 3,5 % v roku 2019.

**Rast produktivity práce, nominálnej a reálnej mzdy
v rokoch 2015 až 2019**

Zdroj: Prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2016

Ukazovatele trhu práce nasledujú svojim vývojom ostatné makroekonomické ukazovatele. Zamestnanosť rastie, no so spomaľujúcou dynamikou, nezamestnanosť klesá na úroveň 8,5 % v roku 2017 a ďalej podľa prognózy až na 6,4 % v roku 2019 a miera participácie osciluje okolo 60 %. Porovnanie týchto ukazovateľov a doplnenie o NAIRU, ktoré zodpovedá miere nezamestnanosti bez negatívneho vplyvu na index spotrebiteľských cien (infláciu), rastie medzera nezamestnanosti z prognózovanej úrovne -3,0 % v roku 2017 na úroveň -4,4 % v roku 2019, čo indikuje prehrievanie trhu práce.

Hodnoty ukazovateľov trhu práce sú podľa NKÚ SR dôsledkom vývoja makroekonomického prostredia a implementácie aktívnych opatrení na trhu práce zameraných na vybrané skupiny (znevýhodnených) uchádzačov o zamestnanie. NKÚ SR zároveň poznamenáva, že na slovenskom trhu práce sa vyskytujú výzvy v podobe nesúlady vzdelávania s potrebami trhu práce, zamestnávania nízko kvalifikovanej pracovnej sily, či integrácie rómskeho obyvateľstva, ktoré môžu predstavovať riziko pre naplnenie prognózy.

(v %)

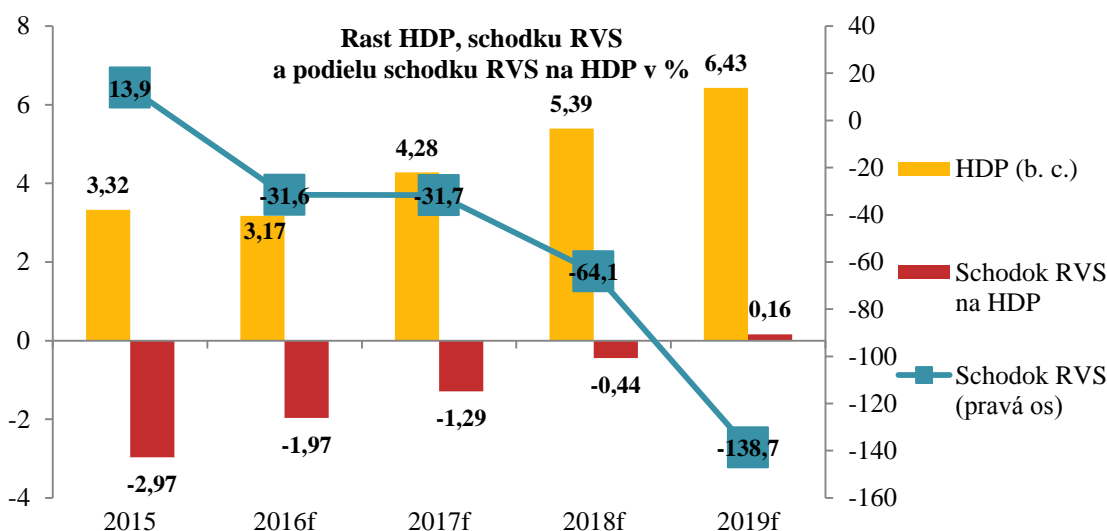
Trh práce	2015	2016f	2017f	2018f	2019f
Zamestnanosť (Výberové zisťovanie pracovných síl), rast	2,6	2,8	1,5	1,1	1,0
Miera participácie (% na populácii 15+)	59,6	60,1	60,2	60,1	60,1
Miera nezamestnanosti	11,5	9,8	8,5	7,4	6,4
Odhad NAIRU	12,3	11,8	11,5	11,2	11,0
Medzera v nezamestnanosti (ESA koncept)	-0,7	-2,0	-3,0	-3,8	-4,4
Priemerná nominálna mesačná mzda (v eurách)	883,0	908,0	940,0	980,0	1027,0

Zdroj: Prognóza Výboru pre makroekonomické prognózy, september 2016

2 Stanovisko k východiskovému rámcu RVS na roky 2017 až 2019

Cieľom vlády je postupné znižovanie podielu schodku RVS na HDP a dosiahnutie strednodobého rozpočtového cieľa v podobe vyrovnaného rozpočtu. Podľa aktuálnych údajov sa v roku 2016 očakáva schodok na úrovni 1,97 %, čo zodpovedá rozdielu 0,04 p. b. oproti rozpočtovanej úrovni. RVS na roky 2017 až 2019 očakáva postupné znižovanie schodku RVS na HDP až na úroveň 0,16 % prebytku v roku 2019.

RVS predpokladá výšku schodku v roku 2017 vo výške 1,08 mld. eur a jej následný medziročný pokles o 64,1 % na hodnotu 0,39 mld. eur v roku 2018 až k prebytku v roku 2019 vo výške 0,15 mld. eur. Prognóza rastu HDP v rokoch 2017 až 2019 predpokladá medziročný rast na úrovni 4,28 % v roku 2017 až 6,43 % v roku 2019. Uvedené dva faktory v podobe nominálneho poklesu schodku RVS a rastu HDP determinujú vývoj ukazovateľa podielu schodku RVS na HDP, pričom ich vývoj dokumentuje graf:

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Schodok RVS pozostáva zo schodkov ŠR a ostatných subjektov verejnej správy. NKÚ SR hodnotí riziká dosiahnutia očakávaného schodku vo svojich čiastkových stanoviskách, pričom táto kapitola podrobnejšie predstavuje čiastkové stanoviská k rozpočtovaniu príjmov návrhu RVS, k fiškálnemu rámcu návrhu RVS a k prognóze hrubého dlhu verejnej správy návrhu RVS. Piata kapitola uvádza čiastkové stanoviská k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy návrhu RVS.

2.1 Stanovisko k rozpočtovaniu príjmov návrhu RVS na rok 2017

Rozpočtovanie daňových a odvodových príjmov v návrhu RVS na rok 2017 vychádza z prognózy daňových príjmov verejnej správy, schválenej dňa 22. septembra 2016 Výborom pre daňové prognózy, ktorý je v zmysle zákona o rozpočtovej zodpovednosti poradným orgánom ministra financií. Prognóza daňových príjmov verejnej správy bola hodnotená všetkými členmi tohto výboru ako realistická. NKÚ SR, ktorý pôsobí ako pozorovateľ v tomto výbore, sa s uvedenou prognózou stotožňuje.

V prognóze výnosov daňových a odvodových príjmov verejnej správy na rok 2017 sa odhadujú výnosy jednotlivých typov daní a výnosy povinných odvodov na zdravotné, nemocenské a dôchodkové poistenie.

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Porovnanie štruktúry daňových a odvodových príjmov RVS bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2015 a jej rozpočtov na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v mil. eur)

Názov ukazovateľa	Odhad	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
	2015	2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Dane z príjmov, ziskov a kapitálového majetku	5 486,4	5 898,6	6 010,2	111,6	101,9
Daň z príjmov fyzických osôb	2 464,4	2 653,0	2 815,2	162,1	106,1
Daň z príjmov právnických osôb	2 860,0	3 070,9	3 005,0	-65,9	97,9
Daň z príjmov vybraná zrážkou	162,0	174,6	190,0	15,4	108,8
Dane na tovary a služby	7 528,4	7 682,8	8 019,5	336,7	104,4
Daň z pridanej hodnoty	5 420,2	5 513,9	5 759,7	245,8	104,5
Spotrebné dane	2 108,2	2 168,9	2 259,8	90,9	104,2
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	28,9	28,8	24,5	-4,3	85,1
Dovozné clo	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Dovozná prirážka	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Podiel na vybraných finančných prostriedkoch	28,9	28,8	24,5	-4,3	85,1
Ostatné colné príjmy	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Miestne dane	519,3	519,2	533,2	14,0	102,7
Daň z nehnuteľností	324,1	331,5	337,5	6,0	101,8
Dane za špecifické služby	181,5	187,7	195,7	8,0	104,3
Daň z motorových vozidiel (do r. 2014 príjmom VÚC)	13,8	0,0	0,0	0,0	-
Ostatné dane, v tom:	405,8	441,8	570,9	129,1	129,2
Daň z motorových vozidiel (od r. 2015 príjmom ŠR)	128,3	146,4	152,7	6,3	104,3
Osobitný odvod vybraných finančných inštitúcií	110,3	120,0	126,7	6,7	105,6
Osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach	90,3	95,1	211,6	116,5	222,5
Fondy sociálneho a zdravotného poistenia (FSZP)	9 055,9	9 508,2	9 975,9	467,7	104,9
Sociálna poisťovňa	6 167,6	6 561,5	6 862,2	300,7	104,6
Zdravotné poisťovne	2 888,2	2 946,7	3 113,7	167,0	105,7
Daňové príjmy VS spolu	13 968,8	14 571,1	15 158,2	587,2	104,0
Daňové príjmy ŠR	11 086,8	11 382,1	11 680,1	298,0	102,6
Štátne finančné aktíva	191,3	215,1	338,3	123,2	157,3
Daňové príjmy obcí	1 975,4	2 181,9	2 302,5	120,5	105,5
Daňové príjmy VÚC	639,1	712,3	758,1	45,7	106,4
Daňové príjmy Rozhlasu a televízie Slovenska	75,2	78,6	78,2	-0,3	99,6
Environmentálny fond	1,0	1,1	1,1	0,0	104,3
Daňové príjmy a príjmy FSZP spolu	23 024,7	24 079,3	25 134,2	1 054,9	104,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Výnosy daňových a odvodových príjmov RVS bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 majú v roku 2017 medziročne vzrásť o 1 054,9 mil. eur na úroveň 25 134,2 mil. eur.

Výber odvodov do Sociálnej poisťovne bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa odhaduje v roku 2017 oproti roku 2016 lepší o 300,7 mil. eur na úrovni 6 862,2 mil. eur a výber odvodov do verejných zdravotných poisťovní sa na rok 2017 odhaduje vyšší o 167,0 mil. eur na úroveň 3 113,7 mil. eur. Rast sociálnych a zdravotných odvodov sa očakáva v súlade s vývojom mzdovej bázy.

Prognóza daňových príjmov verejnej správy bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2017 oproti roku 2016 zvýšiť o 587,2 mil. eur na úroveň 15 158,2 mil. eur.

Odhad daňových príjmov na rok 2017 zohľadňuje okrem makroekonomického rámca a platnej legislatívy aj skutočné výnosy daní za rok 2015 a aktuálne hotovostné plnenie daní za január až august 2016.

V medzioročnom navýšení prognózy daňových príjmov SR bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2017 sa najvýraznejšie prejavuje zvýšený odhad výnosu dane z pridanej hodnoty o 245,8 mil. eur na úroveň 5 759,7 mil. eur. Vo zvýšenom odhade výnosu dane z pridanej hodnoty je zahrnutá najmä úspešnosť jej výberu v roku 2016 ako i očakávaná stabilná úspešnosť výberu na ďalšie roky. Na výnose dane z pridanej hodnoty by sa malo pozitívne prejavovať aj zvýšenie sadzieb dane na spotrebnej dani z tabakových výrobkov.

Novelou zákona o dani z pridanej hodnoty sa od 1. januára 2017 zavádza aj inštitút úroku z nadmerného odpočtu platiteľa dane s odhadovaným negatívnym dopadom vo výške 4,3 mil. eur. Nárok na úrok z nadmerného odpočtu sa prizná platiteľovi dane, ak nebol vrátený do uplynutia šiestich mesiacov od posledného dňa lehoty na vrátenie nadmerného odpočtu, a to vo výške 2-násobku základnej úrokovej sadzby ECB, najmenej však 1,5 %.

Odhad výnosu dane z príjmov právnických osôb bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2017 medzioročne znížiť o 65,9 mil. eur na úroveň 3 005,0 mil. eur, v čom je zahrnutý negatívny vplyv novely zákona č. 595/2009 Z. z. o dani z príjmov vo výške 145,6 mil. eur. Najvýraznejší vplyv na výnos dane v nasledujúcich rokoch bude mať zníženie sadzby dane z príjmu právnických osôb z 22 % na 21 % s účinnosťou od 1. januára 2017.

Prognóza výnosu dane z príjmov fyzických osôb bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2017 medzioročne zvýšiť o 162,1 mil. eur na úroveň 2 815,2 mil. eur. Výnos dane bude negatívne ovplyvnený prijatím novely zákona o dani z príjmov, ktorou sa s účinnosťou od 1. januára 2017 zvyšuje úroveň paušálnych výdavkov zo 40 % na úroveň 60 % z úhrnu príjmov. Maximálna výška paušálnych výdavkov sa novelou zvyšuje z 5 040 eur na 20 000 eur ročne.

Novelou zákona o dani z príjmov budú podliehať distribuované zisky korporácií (dividendy), plynúce fyzickým osobám v tuzemsku a vykázané za zdaňovacie obdobie začínajúce najskôr 1. januára 2017, osobitnej sadzbe dane vo výške 7 % pri výplatách ziskov medzi tuzemskými osobami. Tieto príjmy nebudú predmetom zdravotného poistenia.

Prognóza výnosu zo spotrebných daní bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2017 medzioročne zvýšiť o 90,9 mil. eur na úroveň 2 259,8 mil. eur. Očakáva sa najmä pozitívny vývoj v prípade spotrebnej dane z minerálneho oleja a z tabakových výrobkov. Na výnos spotrebnej dane z tabakových výrobkov bude mať pozitívny vplyv aj novela zákona o spotrebnej dani z tabakových výrobkov spojená so zvýšením sadzieb dane v roku 2017 vo výške 23,8 mil. eur.

Prognóza výnosu ostatných daní na rok 2017 je tvorená odhadom výnosu dane z motorových vozidiel, osobitným odvodom vybraných finančných inštitúcií, osobitným

odvodom z podnikania v regulovaných odvetviach, daňou z úhrad za dobývací priestor, daňou z úhrad za uskladňovanie plynov alebo kvapalín a úhrad za služby verejnosti poskytované Rozhlasom a televíziou Slovenska. V roku 2017 sa na ostatných daniach bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 očakáva medziročný nárast o 129,1 mil. eur na úroveň 570,9 mil. eur.

Prognóza výnosu osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach bez sankcií na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 na rok 2017 v porovnaní s jeho prognózou na rok 2016 je medziročne vyššia o 116,5 mil. eur na úrovni 211,6 mil. eur. V dodatočnom výnose sa má prejavíť zvýšenie sadzby s účinnosťou od 1. januára 2017. Novelou zákona č. 235/2010 Z. z. o osobitnom odvode z podnikania v regulovaných odvetviach dochádza aj k zavedeniu platby odvodu len z tuzemskej regulovanej činnosti.

Podľa NKÚ SR medzi hlavné riziká prognózy patrí samotný makroekonomický vývoj. Kľúčovým rizikom prognózy je nenaplnenie predpokladaného rastu ekonomiky na úrovni 3,5 % v roku 2017, čo by sa prejavilo nižšími výnosmi daňových príjmov.

Porovnanie štruktúry sankcií na rok 2015 a jej rozpočtov na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v mil. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
	2015	2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Sankcie k daňovým príjmom verejnej správy*	38,6	33,0	33,0	-0,1	99,8
• sankcie k daňovým príjmom ŠR	17,4	14,3	14,3	-0,1	99,6
• sankcie uložené v daňovom konaní	0,9	0,9	0,9	0,0	100,0
• sankcie k odvodovým príjmom zdravotných poisťovní	1,2	1,3	1,3	0,0	100,0
• sankcie k odvodovým príjmom Sociálnej poisťovne	19,0	16,5	16,5	0,0	100,0

* sankcie sú identické podľa hotovostnej a aktuálnej metodiky

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

2.2 Stanovisko k fiškálnemu rámcu návrhu RVS na rok 2017

Cieľové saldá vládou schváleného návrhu RVS na roky 2017 až 2019 sú v súlade s Programom stability Slovenska na roky 2016 až 2019. Hlavným fiškálnym cieľom návrhu RVS na roky 2017 až 2019 je znížiť v roku 2017 podiel salda RVS na HDP na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 na úroveň -1,29 %, v roku 2018 na úroveň -0,44 % a v roku 2019 na prebytkovú úroveň +0,16 %. Fiškálne ciele verejnej správy sú v súlade s európskymi fiškálnymi pravidlami. Scenár nezmenených politík pri očakávanej výške salda verejnej správy v roku 2016 na úrovni -1,97 % HDP predpokladá, že saldo verejnej správy v roku 2017 bude na úrovni -0,29 % HDP, t. j. o 1 % lepšie oproti hlavnému fiškálnemu cieľu.

NKÚ SR konštatuje, že splnenie hlavného rozpočtového cieľa, resp. naplnenie deficitu pod úrovňou 2 % HDP v roku 2016 bude dobrým predpokladom naplnenia hlavných fiškálnych cieľov uvedených v návrhu RVS na roky 2017 až 2019.

Nasledujúca tabuľka poskytuje okrem príjmov a výdavkov verejnej správy prehľad o základných parametroch fiškálneho rámca na rok 2017, a to o konkrétnych výškach salda štátneho rozpočtu v metodike ESA 2010 v jednotlivých rokoch zostavovaného rozpočtu a predpokladanom vývoji hospodárenia ostatných subjektov verejnej správy.

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

(v mil. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel v %
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy VS	33 304,0	30 678,1	33 414,6	2 736,5	108,9
Výdavky VS	35 622,3	32 234,6	34 498,1	2 263,5	107,0
Saldo RVS k HDP (v %)	-3,0	-1,9	-1,3	0,6	-
Saldo RVS	-2 318,2	-1 556,5	-1 083,5	473,0	69,6
Saldo OSVS	-667,2	430,9	641,2	210,3	148,8
Saldo ŠR	-1 651,0	-1 987,4	-1 724,7	262,7	86,8
HDP v b. c.	78 070,8	80 647,8	83 991,4	3 343,6	104,1

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Príjmy verejnej správy budú v roku 2017 v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2016 vyššie o 1,74 % HDP a výdavky vyššie o 1,10 % HDP, čím dochádza k medziročnému zníženiu schodku rozpočtu verejnej správy o 0,64 % HDP.

V roku 2017 sa predpokladá prebytkové hospodárenie ostatných subjektov verejnej správy vo výške 641,2 mil. eur. Najväčšiu pozitívnu zmenu rozpočtu vykazuje hospodárenie Sociálnej poisťovne, Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov a Recyklačného fondu.

NKÚ SR poukazuje na riziko dodržania výšky deficitu rozpočtu verejnej správy na roky 2017 až 2019 vyplývajúce z toho, že väčšia časť konsolidácie rozpočtu verejnej správy je realizovaná aj plánovaná ostatnými subjektmi verejnej správy a na ich činnosť vláda SR nemá priamy dosah.

Schodok štátneho rozpočtu v metodike ESA 2010 a na hotovostnom princípe dokumentuje tabuľka:

(v mil. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel v %
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Schodok štátneho rozpočtu v metodike ESA 2010	-1 651,0	-1 987,4	-1 724,7	262,7	86,8
Modifikujúce faktory	281,6	-17,0	292,7	309,7	-
Schodok štátneho rozpočtu na hotovostnom princípe	-1 932,6	-1 970,4	-2 017,4	-47,0	102,4
Príjmy štátneho rozpočtu na hotovostnom princípe	16 233,8	14 276,8	15 415,0	1 138,2	108,0
Výdavky štátneho rozpočtu na hotovostnom princípe	18 166,4	16 247,2	17 432,4	1 185,2	107,3

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Modifikujúce faktory tvorí hlavne saldo rozpočtových operácií štátnych finančných aktív bez finančných operácií, zahrnutie položiek časového rozlíšenia daňových príjmov a úrokov súvisiacich s obsluhou štátneho dlhu a daňové kredity.

Medziročný rozdiel plánovanej výšky modifikujúcich faktorov dosahuje výšku 309,7 mil. eur a rozdiel medzi očakávanou skutočnosťou za rok 2016 a rozpočtom 2017 predstavuje 549,4 mil. eur. Správna identifikácia modifikujúcich faktorov vzhľadom na ich volatilitu predstavuje podľa NKÚ SR jedno z rizík pre vyčíslenie schodku ŠR na akruálnej báze v metodike ESA 2010.

2.3 Stanovisko k prognóze hrubého dlhu verejnej správy v návrhu RVS na rok 2017

Jedným z maastrichtských kritérií používaných pri hodnotení kvality verejných financií krajín EÚ je podiel hrubého dlhu verejnej správy na HDP. Hrubý dlh verejnej správy je rozhodujúcim ukazovateľom vyjadrujúcim vývoj zadlženia verejnej správy pre účely procedúry nadmerného deficitu.

Porovnanie hrubého dlhu verejnej správy v metodike ESA 2010 a jeho podielu na HDP za rok 2015, prognózy na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v mil. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Hrubý dlh verejnej správy	40 725	40 896	43 089	2 193	105,4
Podiel dlhu verejnej správy na HDP	52,9	52,1	52,7	0,6	101,2

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Hrubý dlh verejnej správy má podľa odhadov Ministerstva financií SR dosiahnuť ku koncu roka 2016 maximálnu úroveň 53,5 % a v roku 2017 úroveň 52,7 % z HDP, čo bude pod úrovňou referenčnej hodnoty maastrichtského kritéria stanoveného hranicou 60,0 % z HDP.

Štruktúru hrubého dlhu verejnej správy v metodike ESA 2010 a jeho podielu na HDP za rok 2015, prognózy na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v %)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Hrubý dlh verejnej správy	52,9	52,1	52,7	0,6	101,2
• štátny dlh	47,8	47,1	48,0	0,9	101,9
• dlh ostatných subjektov verejnej správy	1,9	1,7	1,7	0,0	100,0
• podiel SR na dlhu EFSF	2,4	2,5	2,2	-0,3	88,0
• vklad do ESM	0,8	0,8	0,8	0,0	100,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Najväčší podiel na zvýšení celkového hrubého dlhu verejnej správy v roku 2017 oproti rozpočtu roku 2016 bude predstavovať štátny dlh, ktorého podiel na HDP sa má medziročne zvýšiť o 0,9 p. b. na úroveň 48,0 %.

Výška hrubého dlhu verejnej správy sa v roku 2016 očakáva vo výške 53,5 % HDP, čo predstavuje rast 0,6 % oproti skutočnosti roka 2015 a je možné pripísať ho najmä zabezpečeniu dostatočnej úrovne hotovostnej rezervy pre úhradu záväzkov štátu v roku 2017.

Príspevok faktorov s najväčším vplyvom na vývoj hrubého dlhu verejnej správy na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 za rok 2015, rozpočtu 2016 a návrhu rozpočtu 2017 dokumentuje tabuľka:

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Hrubý dlh verejnej správy k 1.1.	40 725	40 896	43 089	2 193	105,4
Zmena celkom za rok	568	1 129	1 195	66	105,8
• Deficit ŠR na hotovostnom princípe	1 932	1 970	2 017	47	102,4

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
• Prostriedky ŠP na financovanie potrieb štátu	-1 262	-721	-678	43	94,0
• Podiel na dlhu EFSF	-116	0	0	0	0,0
• Vklady do ESM	0	0	0	0	0,0
• Emisný diskont	18	39	24	-15	61,5
• Diskont pri splatení dlhopisov	-86	-61	-61	0	100,0
• Saldo prijatých a splatených úverov ostatných subjektov verejnej správy	25	-97	-108	-11	111,3
• Ostatné	58	-1	1	2	-100,0
Hrubý dlh verejnej správy k 31.12.	41 293	42 025	44 284	2 259	105,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019, Návrh rozpočtového plánu na rok 2017

Na zvýšenie hrubého dlhu verejnej správy v roku 2017 o 1 195,0 mil. eur na úroveň 44 284,0 mil. eur k 31. 12. 2017 bude mať negatívny dopad najmä rozpočtovaný deficit ŠR vo výške 2 017 mil. eur. Pozitívne by mali prispieť prostriedky Štátnej pokladnice využité na financovanie potrieb štátu v sume 678 mil. eur.

Štátny dlh tvorí hodnota emitovaných štátnych dlhopisov, štátnych pokladničných poukážok a vládnych úverov.

Na vývoj štátneho dlhu v roku 2017 bude pozitívne pôsobiť aj zmena stavu výpožičiek zo Štátnej pokladnice používaných Agentúrou pre riadenie dlhu a likvidity na krytie štátneho dlhu, ktoré nezvyšujú záväzky vlády SR, t. j. umožňujú znižovať potrebu emitovania dlhových nástrojov.

Primárnym predpokladom tvorby rozpočtu nákladov štátneho dlhu sú očakávané úrokové sadzby na finančnom trhu, o ktorých rokuje Výbor pre makroekonomické prognózy. Zaťaženie verejných financií úrokovými nákladmi na hotovostnom princípe dokumentuje tabuľka:

(v mil. eur)

Hotovostné náklady	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Úroky a diskont cenných papierov štátu	1 052,4	1 072,1	1 176,2	104,1	109,7
Úroky z prijatých vládnych úverov	55,9	61,3	62,3	1,0	101,6
Poplatky	4,4	10,5	16,9	6,4	161,0
Úroky platené Štátnou pokladnicou (refinančný systém)	46,9	47,0	54,4	7,4	115,7
Spolu (transfer zo ŠR na saldo účtu)	1 159,6	1 190,9	1 309,8	118,9	110,0

Zdroj: Návrh rozpočtu VPS na roky 2017 až 2019

Náklady štátneho dlhu na hotovostnom princípe sa vykazujú na saldo účte, v ktorom sa uvádzajú len čisté výdavky, t. j. rozpočtované výdavky zmenšené o príjmy.

Celkové zaťaženie úrokovými nákladmi sa sleduje aj akruálnym spôsobom, ktoré presnejšie odzrkadľuje reálne náklady štátu na dlhovú službu v jednotlivých rokoch.

Porovnanie predpokladaných nákladov štátneho dlhu na akruálnom princípe v roku 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v mil. eur)

Akruálne náklady	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Úroky a diskont cenných papierov štátu	1 159,41	1 164,28	1 001,00	-163,28	85,98
Úroky z prijatých vládnych úverov	58,83	58,89	62,07	3,18	105,40

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Akruálne náklady	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Poplatky	4,43	10,50	16,90	6,40	160,95
Úroky platené Štátnou pokladnicou (refinančný systém)	46,48	48,08	54,38	6,30	113,10
Spolu	1 269,15	1 281,75	1 134,35	-147,40	88,50

Zdroj: Návrh rozpočtu VPS na roky 2017 až 2019

Za účelom zabezpečenia transparentného, obozretného a nákladovo úsporného spôsobu likvidity štátneho dlhu a prístupu na finančný trh za predpokladu udržateľnej a akceptovateľnej úrovne rizík obsiahnutých v štátnom dlhu sú zadefinované parametre refinančných a úrokových rizík štátneho dlhu.

Porovnanie ukazovateľov refinančného rizika a úrokového rizika k 31. 12. 2014, 31. 12. 2015 a k 30. 9. 2016 dokumentuje tabuľka:

Dátum	Refinancovanie* v 1 roku optimum 20 %	Zmena úroku* v 1 roku optimum 25 %	Refinancovanie* v 5 rokoch optimum 55 %	Zmena úroku* v 5 rokoch optimum 55 %
31.12.2014	12,31 %	16,54 %	45,51 %	45,54 %
31.12.2015	18,52 %	18,61 %	48,23 %	48,25 %
30.09.2016	22,13 %	22,22 %	45,06 %	45,08 %

* Celé portfólio (štátne dlhopisy, štátne pokladničné poukážky, úvery, peňažný trh a Štátna pokladnica)

Zdroj: Agentúra pre riadenie dlhu a likvidity

Na základe skúseností z uplynulých rokov, odporúčaní investorov, bánk a ratingových agentúr bolo prijaté sprísnenie hodnôt splatných aj preceňovaných finančných záväzkov štátu v novej Stratégii riadenia štátneho dlhu na roky 2015 až 2018. Dodržiavanie novostanovených cieľov smeruje portfólio štátnych záväzkov do oblasti menšieho rizika pri refinancovaní aj v oblasti úrokových sadzieb, čo je spojené s relatívnym nárastom výdavkov.

Pri refinančnom riziku bol stanovený strategický zámer udržiavať podiel súčtu všetkých splatných záväzkov štátu v prvom roku k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 20 % a udržiavanie podielu súčtu všetkých splatných záväzkov v období do piatich rokov k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 55 %.

Pri úrokovom riziku bol stanovený strategický zámer udržiavať podiel súčtu všetkých záväzkov preceňovaných v období do jedného roka k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 25 % a udržiavanie podielu súčtu všetkých splatných záväzkov preceňovaných v období do piatich rokov k celkovým finančným záväzkom čo najbližšie k hodnote 55 %.

Sekundárne ukazovatele, t. j. priemerná lehota splatnosti portfólia štátnych dlhopisov, štátnych pokladničných poukážok a úverov k 30. 9. 2016 dosahovala hodnotu 6,86 roka (k 31. 12. 2015 dosiahla úroveň 6,72 roka) a citlivosť na zmenu úrokovej sadzby dosahovala úroveň 6,40 roka (k 31. 12. 2015 dosiahla úroveň 6,07 roka), čo možno hodnotiť ako dobré hodnoty, zabezpečujúce relatívnu stabilizáciu výdavkov štátneho rozpočtu na jeho obsluhu.

Porovnanie potreby finančných prostriedkov na splácanie štátneho dlhu za rok 2015 a prognózy na rok 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

(v mil. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Deficit ŠR	1 933	1 970	2 017	47	102,4
Splatný štátny dlh	3 200	4 624	4 743	119	102,6
Celková finančná potreba MF SR	5 133	6 594	6 760	166	102,5

Zdroj. Návrh rozpočtu VPS na roky 2017 až 2019

Reálnu zadlženosť je z analytického pohľadu lepšie sledovať aj prostredníctvom údajov o čistom dlhu, ktorý predstavuje hrubý dlh znížený o likvidné finančné aktíva, t. j. hotovosť, depozitá, cenné papiere, poskytnuté pôžičky a kótované akcie. Likvidné finančné aktíva tvorí najmä hotovostná rezerva. V rokoch 2017 až 2019 je predpoklad, že čistý dlh sa bude pohybovať o približne 4,5 % nižšie ako hrubý dlh.

Dodržiavanie ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti v súvislosti s vývojom hrubého dlhu verejnej správy však podľa NKÚ SR obmedzuje možnosti pri priaznivých podmienkach na finančných trhoch emitovať väčšie objemy dlhopisov za účelom vytvorenia väčšej hotovostnej rezervy.

Dosiahnutie ďalšieho poklesu dlhu verejnej správy v nasledujúcich rokoch je podmienené najmä zlepšením primárneho salda a rastom nominálneho HDP. Vzhľadom na nízke úrokové sadzby a pokračujúcu konsolidáciu je možné predpokladať ďalšie úspešné znižovanie dlhu verejnej správy v najbližších rokoch.

3 Stanovisko k návrhu ŠR na rok 2017

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy je ŠR základnou súčasťou RVS. ŠR je vypracovaný na hotovostnej báze a NR SR ho schvaľuje zákonom. Zabezpečuje sa ním financovanie hlavných funkcií štátu v príslušnom rozpočtovom roku. ŠR tvoria predovšetkým:

- príjmy ŠR v členení podľa kapitol,
- výdavky ŠR na vykonávanie aktivít nevyhnutných na plnenie zámerov a cieľov programov vlády SR v členení podľa kapitol,
- prebytok ŠR alebo schodok ŠR, ak príjmy a výdavky nie sú vyrovnané.

Príjmy ŠR tvoria najmä dane, pokuty a poplatky, úroky z prostriedkov získaných z úverov, príjmy kapitol, výnosy z majetkových účastí štátu a príjmy z prevodu správy majetku vo vlastníctve SR, odvody za porušenie finančnej disciplíny a úroky z kreditných zostatkov peňažných prostriedkov vedených na účtoch Štátnej pokladnice.

Z výdavkov ŠR sa hradia najmä výdavky štátnych rozpočtových organizácií a príspevky štátnym príspevkovým organizáciám, výdavky vyplývajúce z medzinárodných zmlúv, ktorými je SR viazaná, odvody EÚ, výdavky na prenesený výkon štátnej správy obciam a VÚC a úroky a poplatky spojené so správou schodku ŠR a správou štátneho dlhu.

Predložený návrh ŠR na rok 2017 je vypracovaný podľa druhovej, organizačnej a ekonomickej rozpočtovej klasifikácie. Označuje druh rozpočtu, umožňuje identifikáciu rozpočtových operácií podľa kapitol ŠR, triedi rovnorodé druhy príjmov a výdavkov a vymedzuje bežné a kapitálové výdavky.

Podľa NKÚ SR je predložený návrh ŠR vypracovaný v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, vyhláškou Štatistického úradu SR č. 257/2014 Z. z., ktorou sa vydáva štatistická klasifikácia výdavkov verejnej správy, príručkou na zostavenie návrhu RVS na roky 2017 až 2019 č. MF/009450/2016-411 a Opatrením Ministerstva financií SR č. MF/010175/2004-42 z 8. decembra 2004, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie.

3.1 Stanovisko k súhrnným ukazovateľom návrhu ŠR na rok 2017

Návrh súhrnných ukazovateľov príjmov a výdavkov ŠR na rok 2017 predstavuje podľa NKÚ SR výsledok rozpočtovej politiky vlády SR, ktorá vychádza z jej programového vyhlásenia, kde medzi hlavné priority patrí konsolidácia verejných financií. Stratégia rozpočtovej politiky je zameraná na ďalšie zlepšovanie rozpočtovej pozície verejnej správy s cieľom dosiahnuť dlhodobú udržateľnosť verejných financií.

Porovnanie štruktúry príjmov, výdavkov a schodku ŠR na hotovostnej báze za rok 2015 a jej rozpočtov na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy ŠR	16 233 795,0	14 276 806,0	15 415 002,4	1 138 196,4	108,0
• daňové príjmy	10 612 712,0	10 993 837,0	11 531 550,0	537 713,0	104,9
• nedaňové príjmy	1 278 721,0	1 107 625,3	1 184 874,1	77 248,8	107,0
• granty a transfery	4 342 362,0	2 175 343,6	2 698 578,3	523 234,6	124,1
Výdavky ŠR	18 166 391,0	16 247 201,2	17 432 367,5	1 185 166,2	107,3
• bežné výdavky	13 498 303,0	14 352 886,8	14 763 514,5	410 627,7	102,9
• kapitálové výdavky	4 668 088,0	1 894 314,4	2 668 852,9	774 538,5	140,9
Schodok ŠR	-1 932 596,0	-1 970 395,3	-2 017 365,1	-46 969,8	102,4

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019, RVS na roky 2016 až 2018, SZÚ za rok 2015

Príjmy ŠR na rok 2017 sa navrhujú vo výške 15 415 002,4 tis. eur, čo je o 1 138 196,4 tis. eur viac oproti rozpočtu na rok 2016. Daňové príjmy sa medziročne zvyšujú o 537 713,0 tis. eur na úroveň 11 531 550,0 tis. eur, nedaňové príjmy sa zvyšujú o 77 248,8 tis. eur na úroveň 1 184 874,1 tis. eur. Granty a transfery sa v roku 2017 medziročne zvýšila o 523 234,6 tis. eur na úroveň 2 698 578,3 tis. eur.

Daňové príjmy

Porovnanie štruktúry daňových príjmov ŠR na hotovostnej báze na rok 2015 a jej rozpočtov na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel v %
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Daňové príjmy ŠR bez sankcií	10 594 507,0	10 982 098,0	11 520 072,0	537 974,0	104,9
Dane z príjmov a kapitálového majetku	2 826 348,0	3 010 410,0	3 340 599,0	330 189,0	111,0
• daň z príjmov fyzických osôb	60 412,0	17 979,0	6 820,0	-11 159,0	37,9
• daň z príjmov právnických osôb	2 603 931,0	2 825 628,0	3 143 755,0	318 127,0	111,3
• daň z príjmov vyberaná zrážkou	162 005,0	166 803,0	190 024,0	23 221,0	113,9
Dane za tovary a služby	7 739 274,0	7 948 258,0	8 154 986,0	206 728,0	102,6

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel v %
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
• daň z pridanej hodnoty	5 501 500,0	5 647 430,0	5 748 794,0	101 364,0	101,8
• spotrebné dane	2 096 600,0	2 160 333,0	2 255 390,0	95 057,0	104,4
• dane z používania tovarov a z povolenia na výkon činnosti	141 174,0	140 495,0	150 802,0	10 307,0	107,3
Dane z medzinárodného obchodu a transakcií	28 894,0	23 430,0	24 487,0	1 057,0	104,5
Ostatné dane	-9,0	0,0	0,0	0,0	-
Sankcie	18 205,0	11 739,0	11 478,0	-261,0	97,8
Daňové príjmy SR spolu	10 612 712,0	10 993 837,0	11 531 550,0	537 713,0	104,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019, RVS na roky 2016 až 2018, SZÚ za rok 2015

Podrobnejšie hodnotenie daňových príjmov SR je obsahom stanoviska k rozpočtovaniu príjmov návrhu RVS na rok 2017 v časti 2.1.

Nedaňové príjmy:

Porovnanie nedaňových príjmov za rok 2015 a ich rozpočtov na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Nedaňové príjmy	1 278 721,0	1 107 625,3	1 184 874,1	77 248,8	107,0
• Dividendy, iné príjmy z podnikania a vlastníctva majetku	493 086,0	461 417,2	441 509,6	-19 907,6	95,7
• Administratívne poplatky a iné poplatky a platby	323 531,0	324 503,4	328 716,5	4 213,1	101,3
• Kapitálové príjmy	12 580,0	43 265,9	50 886,5	7 620,6	117,6
• Úroky z tuzemských a zahraničných úverov, pôžičiek, návratných finančných výpomocí a vkladov	14 927,0	9 573,4	8 279,6	-1 293,8	86,5
• Iné nedaňové príjmy	434 597,0	268 865,4	355 481,9	86 616,5	132,2

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019, RVS na roky 2016 až 2018, SZÚ za rok 2015

Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku medziročne poklesnú o 19 907,6 tis. eur na úroveň 441 509,6 tis. eur. Najvýznamnejšiu položku týchto príjmov tvoria dividendy od akciových spoločností s majetkovou účasťou štátu, ktorý je zastúpený rezortnými ministerstvami. Na rok 2017 sú rozpočtované vo výške 427 877 tis. eur, čo je o 13 158 tis. eur menej v porovnaní s rozpočtom 2016. Tento pokles je spôsobený najmä poklesom dividend od spoločnosti Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a. s. v dôsledku očakávaného výrazného zníženia zisku za roku 2016. Najvyšší objem dividend sa očakáva od spoločnosti Slovenský plynárenský priemysel, a. s. vo výške 300 000,0 tis. eur a od energetických spoločností (Západoslovenská energetika, a. s., Stredoslovenská energetika, a. s. a Východoslovenská energetika, a. s.) v celkovej výške 94 395,0 tis. eur.

V tejto skupine príjmov sú zahrnuté aj iné príjmy z podnikania, konkrétne odvod zo zisku po zdanení, ktorý majú odviesť Lesy SR, š. p. vo výške 5 mil. eur, Vodohospodárska výstavba, š. p. vo výške 2 mil. eur a Eximbanka SR vo výške 0,3 mil. eur.

NKÚ SR upozorňuje na riziká, vyplývajúce z neplnenia príjmovej časti rozpočtu v oblasti dividend a osobitných odvodov, ktoré závisia od výsledkov hospodárenia daných

spoločností, ako aj iných vonkajších faktorov, napr. pretrvávajúci pokles ceny elektrickej energie v prípade Slovenskej elektrizačnej prenosovej sústavy, a. s. a Vodohospodárskej výstavby, š. p.

Administratívne poplatky a iné poplatky a platby zahŕňajú správne, súdne, puncové, licenčné, poplatky, pokuty, penále, ako aj poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja a služieb. Oproti rozpočtu 2016 sa očakáva ich zvýšenie o 4 213,1 tis. eur na rozpočtovanú výšku 328 716,5 tis. eur na rok 2017. Riziko ich naplnenia spočíva najmä v závislosti od počtu a hodnoty jednotlivých aktov konania v priebehu roka.

Rozpočet kapitálových príjmov sa v porovnaní s rozpočtom 2016 zvyšuje o 7 620,6 tis. eur, najmä z titulu aktualizácie prebytočného majetku štátu v správe kapitol ŠR.

Príjem z úrokov sa rozpočtuje vo výške 8 279,6 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 1 293,8 tis. eur. Tvoria ich najmä úroky z návratnej finančnej výpomoci poskytnutej Agentúre pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov a úroky z účtov finančného hospodárenia so Štátnou pokladnicou.

Iné nedaňové príjmy sa rozpočtujú vo výške 355 481,9 tis. eur, čo predstavuje nárast oproti rozpočtu 2016 o 86 616,5 tis. eur (o 32,2%). Rozhodujúci objem tejto skupiny tvoria príjmy z hazardných hier, ktorých zvýšený očakávaný príjem o 42 900,0 tis. eur v roku 2017 súvisí s vývojom týchto príjmov v predchádzajúcich rokoch, ako aj s novelou zákona o hazardných hrách, ktorou sa má zabezpečiť zvýšenie odvodov z prevádzkovania hazardných hier o 17 900,0 tis. eur. Zvýšenie iných nedaňových príjmov je spôsobené aj premietnutím novely zákona o poisťovníctve, ktorou sa zavádza odvodová povinnosť z prijatého poistného pre poisťovne, vykonávajúce činnosť na území SR, s pozitívnym dopadom na štátny rozpočet vo výške 41 900,0 tis. eur.

Granty a transfery

Porovnanie grantov a transferov za rok 2015 a ich rozpočtov na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Granty a transfery spolu	4 342 362,0	2 175 343,6	2 698 578,3	523 234,6	124,1
• Tuzemské granty a transfery	49 025,0	32 185,3	42 651,4	10 466,1	132,5
• Zahraničné granty a transfery	4 293 337,0	2 143 158,3	2 655 926,8	512 768,5	123,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019, RVS na roky 2016 až 2018, ŠZÚ za rok 2015

Tuzemské transfery sú na rok 2016 rozpočtované vo výške 42 651,4 tis. eur a zahŕňajú najmä príspevky zdravotných poisťovní na činnosť operačných stredísk záchranej zdravotnej služby a na činnosť Národného centra zdravotníckych informácií a poplatky ostatných subjektov verejnej správy súvisiace s multilicenčnou zmluvou s Microsoft.

Zahraničné transfery predstavujú prostriedky zo všeobecného rozpočtu EÚ. Na rok 2017 sa rozpočtujú prostriedky EÚ pre programy Partnerskej dohody v rámci 3. programového obdobia.

Podrobnejšie hodnotenie zahraničných transferov je obsahom stanoviska k finančným vzťahom súvisiacich s rozpočtom EÚ na rok 2017 v časti 4.

Rozpočet výdavkov ŠR na rok 2017 sa medziročne zvyšuje o 1 185 166,2 tis. eur na úroveň 17 432 367,5 tis. eur.

V rozpočte je zohľadnený predpokladaný stav implementácie jednotlivých operačných programov financovaných z prostriedkov EÚ a spolufinancovania zo ŠR, ako aj iných programov zo zahraničia, ktorými je SR viazaná na základe medzinárodných zmlúv.

Ďalej rozpočet zohľadňuje:

- zákonnú valorizáciu jednotlivých sociálnych dávok,
- výdavky súvisiace s výstavbou priemyselného parku Nitra - Mlynárce a bratislavského obchvatu D4/R7,
- výdavky na celoročný dopočet valorizácie pre pedagogických a odborných zamestnancov a učiteľov vysokých škôl,
- iné výdavky, ktorých hodnotenie je uvedené vo vybraných kapitolách ŠR.

Bežné výdavky

Porovnanie bežných výdavkov za rok 2015 a ich rozpočtov na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Bežné výdavky	13 498 303,0	14 352 886,8	14 763 514,6	410 627,8	102,9
• Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné výdavky	1 677 390,0	1 621 890,6	1 745 016,8	123 126,2	107,6
• Poistné a príspevok do poisťovní	604 624,0	571 310,0	612 553,6	41 243,7	107,2
• Tovary a služby	1 590 196,0	1 815 234,2	2 150 137,0	334 902,7	118,4
• Bežné transfery	9 625 823,0	10 344 182,0	10 255 537,3	-88 644,8	99,1
• Splácanie úrokov a ostatné platby súvisiace s úvermi	270,0	270,0	270,0	0,0	100,0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019, RVS na roky 2016 až 2018, ŠZÚ za rok 2015

V rámci rozpočtovania bežných výdavkov bola zohľadnená zákonná valorizácia jednotlivých sociálnych dávok. Návrh rozpočtu osobných výdavkov vychádza z úrovne rozpočtovaných osobných výdavkov na roky 2017 a 2018, ktoré boli súčasťou schváleného rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018. Tieto boli aktualizované o premietnutie valorizácie z roku 2016.

Kapitálové výdavky

Porovnanie kapitálových výdavkov za rok 2015 a ich rozpočtov na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Kapitálové výdavky	4 688 088,0	1 894 314,4	2 668 852,9	774 538,5	140,9

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
• Obstarávanie kapitálových aktív	1 289 257,0	573 364,4	829 771,2	256 406,8	144,7
• Kapitálové transfery	3 378 831,0	1 320 950,1	1 839 081,8	518 131,7	139,2

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019, RVS na roky 2016 až 2018, ŠZÚ za rok 2015

Kapitálové výdavky sa medziročne zvyšujú o 774 538,5 tis. eur na úroveň 2 668 852,9 tis. eur, ktorá umožní rekonštrukcie a modernizácie objektov, obstaranie strojov, prístrojov a zariadení, obstaranie osobných automobilov a výpočtovej techniky. Podrobnejšie hodnotenie výdavkov ŠR je obsahom stanoviska k rozpočtovaniu výdavkov kapitol ŠR v návrhu ŠR na rok 2017 v časti 3.2.2.

3.2 Stanovisko k návrhom rozpočtov kapitol ŠR na rok 2017

3.2.1 Stanovisko k príjmom kapitol návrhu ŠR na rok 2017

Rozpočtovanie hotovostných príjmov ŠR na rok 2017 na medziročne zvyšuje o 1 138 196,4 tis. eur na úroveň 15 415 002,4 tis. eur.

Medziročný nárast príjmov na rok 2017 je rozpočtovaný v 16 kapitolách. Medziročný pokles príjmov na rok 2017 sa rozpočtuje v 12 kapitolách. V 5 rozpočtových kapitolách sú príjmy rozpočtované na úrovni roka 2016 a v 2 kapitolách sa príjmy na rok 2017 nerozpočtujú.

Porovnanie príjmov podľa kapitol ŠR na rok 2015 a ich rozpočtov na roky 2016 a 2017 dokumentuje tabuľka:

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Kapitoly ŠR spolu	16 233 795,0	14 276 806,0	15 415 002,4	1 138 196,4	108,0
Kancelária NR SR	1 427,0	1 280,0	1 280,0	0,0	100,0
Kancelária prezidenta SR	14,0	10,0	10,0	0,0	100,0
Úrad vlády SR	18 576,0	12 284,5	11 928,7	-355,8	97,1
Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Kancelária Ústavného súdu SR	15,0	20,0	10,0	-10,0	50,0
Najvyšší súd SR	16,0	2,0	10,0	8,0	500,0
Generálna prokuratúra SR	582,0	469,0	500,0	31,0	106,6
Najvyšší kontrolný úrad SR	29,0	15,0	20,0	5,0	133,3
Slovenská informačná služba	172,0	130,0	130,0	0,0	100,0
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	5 526,0	6 373,1	1 800,0	-4 573,1	28,2
Ministerstvo obrany SR	8 900,0	9 640,0	9 000,0	-640,0	93,4
Ministerstvo vnútra SR	145 321,0	137 903,8	164 358,3	26 454,5	119,2
Ministerstvo spravodlivosti SR	23 864,0	19 490,0	23 000,0	3 510,0	118,0
Ministerstvo financií SR	463 758,0	125 394,3	130 431,5	5 037,2	104,0
Ministerstvo životného prostredia SR	534 640,0	76 335,6	353 373,7	277 038,1	462,9
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	719 116,0	123 908,3	144 272,0	20 363,7	116,4
Ministerstvo zdravotníctva SR	63 360,0	57 818,4	34 961,2	-22 857,3	60,5
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	267 650,0	160 760,4	221 644,4	60 884,0	137,9

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Ministerstvo kultúry SR	2 029,0	1 500,0	1 500,0	0,0	100,0
Ministerstvo hospodárstva SR	369 085,0	156 229,8	175 534,6	19 304,8	112,4
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	737 742,0	857 862,2	844 838,3	-13 023,8	98,5
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR	1 447 170,0	754 164,6	896 319,4	142 154,8	118,8
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	212,0	195,0	200,0	5,0	102,6
Štatistický úrad SR	879,0	180,0	120,0	-60,0	66,7
Úrad pre verejné obstarávanie	1 397,0	321,0	500,0	179,0	155,8
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	681,0	1 037,0	1 000,0	-37,0	96,4
Úrad jadrového dozoru SR	8 998,0	8 680,0	8 960,0	280,0	103,2
Úrad priemyselného vlastníctva SR	3 093,0	2 961,9	3 000,0	38,1	101,3
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo	1 094,0	1 140,0	1 000,0	-140,0	87,7
Protimonopolný úrad SR	1 746,0	200,0	200,0	0,0	100,0
Národný bezpečnostný úrad SR	21,0	35,0	20,0	-15,0	57,1
Správa štátnych hmotných rezerv SR	1 164,0	2 000,0	600,0	-1 400,0	30,0
Všeobecná pokladničná správa	11 394 594,0	11 756 495,1	12 382 770,3	626 275,2	105,3
Slovenská akadémia vied	10 924,0	1 970,0	1 710,0	-260,0	86,8
Kancelária súdnej rady SR	0,0	0,0	0,0	0,0	-

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019, RVS na roky 2016 až 2018, SZÚ za rok 2015

Najvýznamnejší medziročný nárast príjmov v absolútnom vyjadrení na rok 2017 je rozpočtovaný v kapitolách Všeobecnej pokladničnej správy o 626 275,2 tis. eur, Ministerstva životného prostredia SR o 277 038,1 tis. eur a v kapitole Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR o 142 154,8 tis. eur.

Najvýraznejší medziročný pokles príjmov v absolútnom vyjadrení na rok 2017 je rozpočtovaný v kapitolách Ministerstvo zdravotníctva SR o 22 857,3 tis. eur, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR o 13 023,8 tis. eur a v kapitole Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR o 4 573,1 tis. eur.

3.2.2 Stanovisko k výdavkom kapitol návrhu ŠR na rok 2017

Rozpočtovanie hotovostných výdavkov ŠR na rok 2017 sa medziročne zvyšuje o 1 185 166,3 tis. eur na úroveň 17 432 367,6 tis. eur.

Návrh rozpočtu výdavkov podľa jednotlivých kapitol na rok 2017 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočnosťou za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Kapitoly ŠR spolu	18 166 391,0	16 247 201,2	17 432 367,6	1 185 166,3	107,3
Kancelária NR SR	38 104,0	32 429,7	36 505,9	4 076,2	112,6
Kancelária prezidenta SR	3 986,0	4 004,5	6 190,1	2 185,6	154,6
Úrad vlády SR	86 765,0	37 638,0	40 385,2	2 747,2	107,3
Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu	0,0	0,0	4 353,9	4 353,9	-
Kancelária Ústavného súdu SR	5 432,0	4 287,6	4 730,1	442,5	110,3
Kancelária Najvyššieho súdu SR	9 204,0	9 267,4	11 811,5	2 544,1	127,5

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Generálna prokuratúra SR	80 881,0	83 121,0	95 273,9	12 152,9	114,6
Najvyšší kontrolný úrad SR	10 199,0	8 556,8	9 991,1	1 434,3	116,8
Slovenská informačná služba	47 680,0	44 159,2	51 510,7	7 351,4	116,6
Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR	152 744,0	106 130,0	112 471,8	6 341,8	106,0
Ministerstvo obrany SR	886 209,0	880 574,4	990 054,5	109 480,1	112,4
Ministerstvo vnútra SR	2 443 315,0	2 132 402,0	2 333 008,8	200 606,7	109,4
Ministerstvo spravodlivosti SR	400 609,0	350 934,7	390 941,9	40 007,2	111,4
Ministerstvo financií SR	665 587,0	424 922,2	483 858,0	58 935,8	113,9
Ministerstvo životného prostredia SR	666 300,0	137 179,0	489 633,0	352 454,0	356,9
Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR	1 655 016,0	1 226 750,9	1 433 710,4	206 959,5	116,9
Ministerstvo zdravotníctva SR	1 473 822,0	1 490 578,0	1 371 173,9	-119 404,1	92,0
Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR	2 155 363,0	2 150 110,6	2 221 285,7	71 175,1	103,3
Ministerstvo kultúry SR	242 326,0	202 899,6	243 687,7	40 788,2	120,1
Ministerstvo hospodárstva SR	441 078,0	241 492,0	250 908,1	9 416,1	103,9
Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR	1 255 759,0	1 064 046,6	1 095 118,5	31 071,9	102,9
Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR	2 900 147,0	2 040 734,5	2 149 834,5	109 100,0	105,3
Úrad geodézie, kartografie a katastra SR	15 480,0	18 569,9	21 853,5	3 283,6	117,7
Štatistický úrad SR	25 583,0	20 180,4	20 885,3	704,9	103,5
Úrad pre verejné obstarávanie	7 338,0	7 140,7	7 340,2	199,5	102,8
Úrad pre reguláciu sieťových odvetví	3 418,0	5 043,1	3 463,0	-1 580,2	68,7
Úrad jadrového dozoru SR	7 633,0	8 779,7	9 122,6	342,9	103,9
Úrad priemyselného vlastníctva SR	3 858,0	2 913,5	3 178,1	264,6	109,1
Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo	4 542,0	3 848,5	4 224,7	376,3	109,8
Protimonopolný úrad SR	4 321,0	2 166,4	2 634,5	468,0	121,6
Národný bezpečnostný úrad SR	8 221,0	8 547,9	8 793,7	245,8	102,9
Správa štátnych hmotných rezerv SR	13 160,0	9 694,3	18 371,2	8 677,0	189,5
Všeobecná pokladničná správa	2 316 561,0	3 427 564,2	3 442 793,9	15 229,7	100,4
Slovenská akadémia vied	135 750,0	60 000,0	62 666,6	2 666,6	104,4
Kancelária súdnej rady SR	0,0	533,9	600,9	67,1	112,6

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019, RVS na roky 2016 až 2018, ŠZÚ za rok 2015

V roku 2017 najvýznamnejšie medziročne vzrastú výdavky v rozpočtoch kapitol Ministerstva životného prostredia SR o 352 454,0 tis. eur na úroveň 489 633,0 tis. eur, Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR o 206 959,5 tis. eur na úroveň 1 433 710,4 tis. eur, Ministerstva vnútra SR o 200 606,7 tis. eur na úroveň 2 333 008,8 tis. eur a Ministerstva obrany SR o 109 480,1 tis. eur na úroveň 990 054,5 tis. eur.

Medziročný pokles výdavkov ŠR na rok 2017 sa rozpočtuje len v kapitole Ministerstva zdravotníctva SR o 119 404,1 tis. eur na úroveň 1 371 173,9 tis. eur a v Úrade pre reguláciu sieťových odvetví o 1 580,2 tis. eur na úroveň 3 463,0 tis. eur.

NKÚ SR v tomto stanovisku hodnotí úroveň rozpočtovania výdavkov v nasledovných vybraných kapitolách ŠR:

Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu

V roku 2016 došlo v rámci informatizácie spoločnosti k výrazným zmenám. Od 1. júna 2016 vznikol novelou zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, ktorý prebral niektoré kompetencie od Ministerstva financií SR a Úradu vlády SR a stal sa ústredným orgánom štátnej správy pre riadenie, koordináciu a dohľad nad využívaním finančných prostriedkov z fondov EÚ, oblasť informatizácie spoločnosti a oblasť investícií.

Dňa 28. septembra 2016 bola vládou SR schválená Národná koncepcia informatizácie verejnej správy na indikatívne obdobie do roku 2020, ktorá v súlade s paralelne prebiehajúcim OP Integrovaná infraštruktúra a OP Efektívna verejná správa vytvára priestor pre komplexný rozvoj a zefektívňovanie verejnej správy.

V roku 2017 budú výdavky na informačné technológie sledované v rámci novovytvoreného medzirezortného programu Informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu (gestorom je Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu), čo by malo zabezpečiť efektívne využívanie a riadenie výdavkov na informačné technológie financované zo štátneho rozpočtu.

NKÚ SR upozorňuje na riziká súvisiace s nevyčíslenými výdavkami jednotlivých subjektov verejnej správy na aktivity spojené s budovaním a rozvojom informačných systémov verejnej správy, pri ktorých musia byť dodržané ciele, princípy a priority ustanovené schválenou Národnou koncepciou informatizácie verejnej správy, ktorá napríklad definuje potrebu vydania štandardov architektúry verejnej správy. V prípade realizácie aktivít budú výdavky zabezpečené v rámci schválených limitov dotknutých subjektov verejnej správy na príslušný rozpočtový rok.

Ministerstvo obrany SR

Výdavky kapitoly sú v roku 2017 smerované najmä na:

- prípravu aktualizovanej bezpečnostnej stratégie a obrannej stratégie SR pri zohľadnení strategickej adaptácie NATO a EÚ,
- vytváranie podmienok pre rozvoj odolnosti štátu a zodpovedné plnenie spojeneckých a ďalších medzinárodných záväzkov SR,
- modernizáciu a výmenu hlavných druhov výzbroje a techniky spolu s tvorbou zásob materiálu na rozvoj spôsobilostí ozbrojených síl v súlade s prijatými záväzkami SR,
- skvalitňovanie spoločnej prípravy ozbrojených síl, bezpečnostných zložiek a záchranných zložiek,
- skvalitnenie pripravenosti záloh ozbrojených síl, a to najmä prostredníctvom prípravy aktívnych záloh,
- podporu a dobudovanie komunikačných mechanizmov na zaistenie medzinárodnej koordinácie pri kybernetickej obrane v rámci členských krajín EÚ, NATO a V-4.

Vláda SR pred vstupom do NATO akceptovala štandard, ktorý požadoval vyčleňovať pre kapitolu Ministerstva obrany SR výdavky na úrovni 2 % z HDP. Vláda deklarovala záväzok minimálneho ročného podielu výdavkov na obranu 1,89 % z HDP do roku 2006 a zároveň deklarovala postupné zvyšovanie výdavkov na obranu na cieľový podiel 2 % z HDP po roku 2006, čo je adekvátny stav výdavkov na armádu v členských krajinách NATO.

NKÚ SR analýzou vývoja čerpania výdavkov v posledných 10 rokoch zistil, že tento trend mal stále klesajúcu tendenciu až na úroveň 1,14 % HDP, ktorú dosiahol v roku 2015.

Navrhované výdavky kapitoly na rok 2017 predstavujú 1,18 % HDP, na rok 2018 1,20 % a na rok 2019 1,21%. NKÚ SR pozitívne hodnotí opätovnú snahu tento negatívny trend zastaviť a v nasledujúcich rokoch zvrátiť, aj s ohľadom na súčasnú bezpečnostnú situáciu vo svete.

Na základe výsledkov kontrol NKÚ SR konštatuje, že rezort má rezervy v nakladaní s prebytočným majetkom.

Ministerstvo vnútra SR

Medziročný nárast výdavkov rezortu je spôsobený najmä nárastom výdavkov pre regionálne školstvo z dôvodu valorizácie plátov pre pedagogických a odborných zamestnancov a z dôvodu nárastu výdavkov z rozpočtu EÚ.

Navrhovaný objem výdavkov pre kapitolu na rok 2017 zabezpečí plnenie základných úloh policajného zboru, záchranných zložiek a okresných úradov. V dôsledku obmedzených zdrojov budú niektoré plánované aktivity súvisiace s rozvojom rozložené na dlhšie časové obdobie, resp. termín realizácie bude posunutý.

Priority rezortu ministerstva uplatňované v rámci návrhu rozpočtu na rok 2017 sú približovanie služieb občanom, zvýšenie účinnosti prostriedkov v boji proti korupcii, nelegálnej migrácii, organizovanému zločinu, v boji proti požiarom a implementácia schengenského acquis a Národného plánu riadenia kontroly hraníc v podmienkach SR.

Nedostatok finančných prostriedkov plánuje rezort riešiť aj konsolidáciou spôsobu riadenia, prechodom od súťaží orientovaných výlučne na cenu k obstarávaniu na základe kvality a zlepšením stíhania nezákonných praktík pri verejnom obstarávaní.

Uvedenému má napomôcť aj návrh zákona o štátnej službe, ktorý má zvýšiť efektivitu, stabilitu a profesionalizáciu služobných úradov, čím dôjde k zlepšeniu transparentnosti, kvality a účinnosti riadenia ľudských zdrojov vo verejnej správe.

V rozpočte kapitoly sú zabezpečené finančné prostriedky na dobudovanie systému fyzického a technického zabezpečenia vonkajšej hranice SR s Ukrajinou a operačných stredísk Hasičského a záchranného zboru.

NKÚ SR v tejto súvislosti oceňuje snahu Ministerstva vnútra SR o dobudovanie sietí operačných stredísk Hasičského a záchranného zboru, čo bezpochyby prispeje k účinnejšiemu plneniu povinností pri zdolávaní požiarov, poskytovaní pomoci a vykonávaní záchranných prác pri haváriách, živelných pohromách a pri iných mimoriadnych udalostiach.

Štátna správa sa má priblížiť k občanom tak, že občan kompletne vybaví agendu štátnej správy na jednom úrade v mieste jeho bydliska a v neposlednej miere dôjde k zvýšeniu transparentnosti fungovania štátnej správy. Implementovaním opatrení programu ESO sa má dosiahnuť zníženie a optimalizácia nákladov na fungovanie verejnej správy, zjednodušenie vybavovania vecí fyzických a právnických osôb na úradoch miestnej štátnej správy.

NKÚ SR plánuje vykonať v nasledujúcom roku kontrolu výkonnosti programu ESO, ktorej predmetom bude komplexný spôsob plnenia jeho cieľov. Ďalšou oblasťou kontroly bude preverenie dodržiavania všeobecne záväzných právnych predpisov pri nakladaní s majetkom štátu, ktorý bol v rámci programu ESO zverený do správy Ministerstva vnútra SR.

Ministerstvo spravodlivosti SR

Návrh rozpočtu výdavkov na rok 2017 zabezpečuje plnenie základných úloh súdnictva, ostatných rozpočtových organizácií a väzenia, vrátane plnenia úloh vyplývajúcich z programového vyhlásenia vlády SR, súvisiacich s navrhovanými legislatívnymi zmenami, pri dôslednom rešpektovaní hospodárnosti a efektívnosti pri plánovaní a vynakladaní rozpočtových prostriedkov.

K zlepšeniu transparentnosti, kvality a účinnosti súdneho procesu má prispieť zvýšenie rozpočtových prostriedkov v dôsledku úloh vyplývajúcich z programového vyhlásenia vlády SR, napr. zmenou zákona o konkurze a reštrukturalizácii, zákona o súdnych exekútoroch, zákona o upomínacom konaní a tiež protischránkový zákon. Cieľom je zlepšiť pomer právoplatne vydaných súdnych rozhodnutí v hlavných agendách k nápadu vecí.

V oblasti väzenia bol rozpočet na rok 2017 navýšený o výdavky na rekonštrukciu, opravu a údržbu väzenských objektov, na obnovu vozidiel používaných na prepravu väznených osôb, na prezbrojenie a obmenu služobnej rovnošaty príslušníkov Zboru väzenskej a justičnej stráže a obnovu súvisiacu s informačným systémom zboru, čo podľa NKÚ SR prispeje k napĺňaniu cieľov Koncepcie väzenia SR na roky 2011 až 2020.

Podľa programového vyhlásenia vlády SR jednou z priorit je aj zriadenie detenčného ústavu ako špeciálneho zariadenia pre zabezpečenie starostlivosti o duševne chorých, ktorí si vyžadujú osobitné podmienky pre ochranu ich samých, ako aj verejnosti.

NKÚ SR v tejto súvislosti upozorňuje, že zriadenie detenčného ústavu pri Psychiatrickej nemocnici Hronovce bolo schválené už uznesením vlády z 9. júla 2008. Pracovisko malo fungovať v nedostavanej budove v jej areáli. Pre jeho dobudovanie je potrebné vyriešiť kompetenčné vzťahy medzi Ministerstvom zdravotníctva SR a Ministerstvom spravodlivosti SR.

NKÚ SR v súvislosti s projektom ESMO (Elektronické služby monitoringu obvinených a odsúdených osôb) predpokladá riziko v dosahovaní očakávaných prínosov, a to najmä v oblasti zníženia nákladov na výkon trestu, zníženia recidívy trestaných, zvýšenia bezpečnosti občanov. V tejto súvislosti preto odporúča hľadať možnosti na zvýšené využívanie ukladania týchto alternatívnych trestov.

Ministerstvo financií SR

V návrhu rozpočtu Ministerstva financií SR sú premietnuté zásadné úpravy programovej štruktúry kapitoly, vyplývajúce z vytvorenia nového medzirezortného programu Informačné technológie financované zo ŠR v gescii novovytvoreného Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu, na ktorý bola presunutá časť výdavkov na informačné technológie z iných programov a ich častí. Na rozpočtovanie výdavkov v porovnaní s rokom 2016 mali vplyv aj iné zákonné úpravy, najmä presun kompetencií

a s tým súvisiacich výdavkov v oblasti štátnej pomoci a minimálnej pomoci na Protimonopolný úrad SR, rozšírenie kompetencií finančnej správy ako orgánu dozoru v súvislosti s pripravovanou novelou zákona o hazardných hrách, ale aj prvýkrát zahrnutý rozpočet Úradu vládneho auditu do návrhu rozpočtu Ministerstva financií SR na rok 2017, či zmena ekonomickej klasifikácie rozpočtovej klasifikácie, konkrétne vznik podpoložky služby v oblasti informačno-komunikačnej technológie.

Návrh výdavkov na rok 2017 je v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2016 vyšší o 13,9 %, v hodnotovom vyjadrení o 58 935,8 tis. eur. Nárast súvisí najmä s vyššími rozpočtovanými výdavkami platobnej jednotky (prostriedky z rozpočtu EÚ vrátane spolufinancovania) o 25,7 %, v hodnotovom vyjadrení o 28 248 tis. eur. Výdavky zo štátneho rozpočtu sa v porovnaní s rozpočtom 2016 zvýšia o 9,7 %, t. j. o 30 687,5 tis. eur.

Výdavky kapitoly sú rozpočtované najmä na zabezpečenie výkonu funkcií finančnej správy, t. j. výberu daní a cla, na Informačnú spoločnosť, ktorej gestorom je Ministerstvo financií SR, na Informačné technológie financované zo ŠR, ktoré sú v gescii Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu a na inštitucionálnu podporu a kontrolu.

Výdavky na bežný výkon funkcií finančnej správy sú rozpočtované vo výške 213 286,1 tis. eur, čo predstavuje pokles oproti rozpočtu 2016 o 2,9 %. Rozpočet výdavkov na rok 2017 ovplyvnil najmä presun výdavkov na prevádzku a rozvoj informačných systémov do nového medzirezortného programu Informačné technológie financované zo ŠR, ale aj zvýšenie osobných výdavkov, do ktorých sa premietla valorizácia platov v roku 2016 a dorovnanie osobných výdavkov Finančného riaditeľstva SR do výšky predchádzajúcich rokov. Rozpočet počíta aj s výdavkami súvisiacimi s rozšírením kompetencie finančnej správy ako orgánu dozoru nad hazardnými hrami, vyplývajúcej z pripravovanej novely zákona o hazardných hrách.

K významným výdavkom kapitoly budú v roku 2017 patriť výdavky na informačné technológie financované zo ŠR a výdavky na informačnú spoločnosť (vrátane prostriedkov EÚ) v celkovej rozpočtovanej výške 218 595,9 tis. eur, čo je o 63 043,3 tis. eur (o 40,5 %) viac ako predstavoval rozpočet na rok 2016.

Výdavky na informačnú spoločnosť predstavujú prostriedky z rozpočtu EÚ 3. programového obdobia 2014 až 2020 v rozpočtovanej výške 103 000,0 tis. eur a prostriedky na spolufinancovanie zo ŠR vo výške 35 242,9 tis. eur, alokované z OP Integrovaná infraštruktúra. V porovnaní s rozpočtom 2016 ide o 25,7 % nárast. Na čerpanie týchto prostriedkov je vytvorený samostatný medzirezortný program Informačná spoločnosť 2014 - 2020, ktorého gestorom je Ministerstvo financií SR.

Výdavky na informačné technológie financované zo ŠR sú rozpočtované vo výške 80 353,0 tis. eur. Nárast v porovnaní s rozpočtom 2016 predstavuje 76,4 %, v hodnotovom vyjadrení 34 795,0 tis. eur. Vývoj týchto výdavkov ovplyvnila zmena programového rozpočtovania IT výdavkov a presun časti rozpočtovaných výdavkov do nového medzirezortného programu v gescii Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatiku a vytvorenie troch nových prvkov, konkrétne Špecializovaných systémov, Podpornej infraštruktúry a Systémov vnútornej správy, do ktorých boli presunuté prostriedky z iných programov a podprogramov.

Na multilicenčnú zmluvu s Microsoft sú výdavky rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa vo výške 17,2 mil. eur. V priebehu roka sa suma potrebná na úhradu skutočných výdavkov presunie do rozpočtu Ministerstva financií SR.

NKÚ SR konštatuje, že na pokračovanie reformy daňovej a colnej správy UNITAS, ktorá je prioritou kapitoly Ministerstva financií SR, nie sú v návrhu rozpočtu vyčlenené žiadne finančné prostriedky. Tieto budú riešené v priebehu roka 2017 podľa aktuálnych potrieb.

Rozpočet výdavkov na inštitucionálnu podporu a kontrolu predstavuje nárast oproti rozpočtu 2016 o 4,6 % na výšku 51 976,0 tis. eur. Tieto prostriedky sú určené na činnosť Úradu Ministerstva financií SR, na prevádzku rozpočtových organizácií ministerstva, na činnosť Úradu pre dohľad nad výkonom auditu a Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Časť výdavkov je určená aj na medzirezortné programy, napr. na Hospodársku mobilizáciu, Oficiálnu rozvojovú pomoc a iné.

V kapitole ministerstva nie sú rozpočtované výdavky ŠR na arbitráže, ako aj výdavky spojené s e-kolkami, uhrádzané Slovenskej pošte, a. s. Výdavky na zastupovanie pri medzinárodných arbitrážach a prípadné prehraté súdne spory sú rozpočtované v kapitole Všeobecná pokladničná správa. V priebehu roka sa presunie suma potrebná na úhradu skutočných výdavkov do rozpočtu kapitoly Ministerstva financií SR.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR

Nárast výdavkov kapitoly je spôsobený najmä zapracovaním výdavkov na financovanie dopočtu valorizácie plátov zamestnancov, vrátane regionálneho školstva a vysokých škôl z roku 2016 na 6 %, zvýšenie plátov pedagogických a odborných zamestnancov od 01.09.2016, na stavovské a profesijné organizácie pre systém duálneho vzdelávania, na zabezpečenie nevyhnutných potrieb nenormatívnych výdavkov, na financovanie športu v zmysle zákona o športe a na financovanie športovej infraštruktúry.

NKÚ SR však upozorňuje na identifikované riziká v jednotlivých oblastiach v rámci rezortu, najmä požadované navýšenie plátov pedagogických a odborných zamestnancov od 01.01.2017 o 6 % s možnosťou následných štrajkov, narastajúci počet kreditových príplatkov na základe zákona o pedagogických zamestnancoch, neuspokojené požiadavky na financovanie plátov asistentov učiteľov a nedostatočná výška finančných prostriedkov určená na opravy, údržbu a riešenie bežných a havarijných stavov budov. Neuspokojivý stav fondu budov a nedostatok finančných prostriedkov na odstránenie tohto stavu môže priniesť zdravie ohrozujúce situácie, ktoré školy nedokážu riešiť zo svojich normatívnych prostriedkov.

V oblasti vedy a výskumu nie je zabezpečená optimálna výška finančných prostriedkov, čoho následkom môže byť neplnenie úloh vyplývajúcich z programového vyhlásenia vlády SR, sankcie za neplnenie obligatórnych povinností, zablokovanie spustenia programov schválených uznesením vlády SR, znemožnenie zapojenia sa do pripravených medzinárodných dlhodobých a krátkodobých projektov, ako aj „odliv mozgov“ z titulu nevytvorenia potrebných podmienok na iné pôsobiská, zánik domácich vedeckých kolektívov, naruší sa personálna a technická infraštruktúra vedy a výskumu a jej využívanie.

V oblasti športu pri výstavbe Národného futbalového štadióna môžu vzniknúť nepredvídateľné situácie a tým nedodržanie termínu dokončenia stavby.

Ministerstvo životného prostredia SR

NKÚ SR upozorňuje, že návrh rozpočtu kapitoly na rok 2017 aj napriek pozitívnym zmenám vytvára riziko nezabezpečenia príjmov a viacerých obligatórnych výdavkov v požadovanom rozsahu.

V súvislosti s plnením rozpočtu príjmov existuje riziko nedodržania výšky osobitného odvodu štátneho podniku Vodohospodárska výstavba, Bratislava v sume 2 000,0 tis. eur, pretože dosiahnutie plánovaného hospodárskeho výsledku môže byť negatívne ovplyvnené najmä pokračujúcim poklesom ceny silovej elektriny na trhu a nutnosťou realizovať investície na odstránenie havarijných stavov strojných zariadení a plavebných komôr.

NKÚ SR na základe poznatkov z vykonaných kontrol upozorňuje na riziko možných výdavkov vyplývajúcich z cca 130 súdnych sporov a s nimi súvisiacimi výdavkami na právne služby a v oblasti korekcií na základe zistených nezrovnalostí (cca 61 500,0 tis. eur) v rámci projektov financovaných z fondov EÚ. Isté riziká vyplývajú aj z uznesení vlády SR, ktoré obsahujú úlohy, na plnenie ktorých by malo Ministerstvo životného prostredia SR v roku 2017 a nasledujúcich rokoch zabezpečiť finančné prostriedky.

Ministerstvo zdravotníctva SR

Cieľom verejných výdavkov v zdravotnej politike je vytvárať predpoklady pre zdravý život jedinca a zabezpečiť kvalitnú a dostupnú zdravotnú starostlivosť, ktorá zlepšuje a predlžuje život s ohľadom na účelnosť a efektívnosť vynakladaných verejných zdrojov.

NKÚ SR konštatuje, že rast výdavkov na zdravotníctvo na Slovensku za posledných desať rokov neustále predbiehal rast celkových verejných výdavkov. Ich objem je porovnateľný s Poľskom, Českom a Maďarskom a preto považuje objem zdrojov v zdravotníctve pri ich efektívnom, hospodárnom a účelnom prerozdelení za dostatočný. Takéto prerozdelenie zdrojov bude vyžadovať významné štrukturálne zmeny v zdravotníctve, ktoré zohľadnia predpokladané zvyšovanie nákladov súvisiacich so starnutím obyvateľstva.

NKÚ SR upozorňuje na problematiku zadlžovania zdravotníckych zariadení, ktoré sú aj napriek trom doteraz zrealizovaným oddĺženiam v objeme viac ako 1 mld. eur, v súčasnosti stratové. K 31. 12. 2015 dlhy zdravotníckych zariadení dosiahli výšku 589,9 mil. eur.

Výsledkami doterajších kontrol NKÚ SR bolo preukázané, že oddlžovanie nemocníc neprineslo efektívnejšie hospodárenie zdravotníckych zariadení. NKÚ SR odporúča, aby zdravotnícke zariadenia prijali účinné opatrenia na zefektívnenie hospodárenia, zastavenie zadlžovania a vytvorenie priestoru pre nevyhnutné investície, optimalizovanie prevádzky a hospodárne obstarávanie služieb.

Na rok 2017 sú pre zdravotnícke zariadenia rozpočtované kapitálové výdavky v celkovom objeme 62 682 tis. eur. Kontrola NKÚ SR preukázala, že zdravotnícke zariadenia nemajú dostatok kapitálových výdavkov na obnovu a rozvoj a väčšina z nich je vo veľmi zlom technickom stave, z čoho vyplýva, že rozpočet kapitálových výdavkov nemusí byť postačujúci.

Odkladaním aj malých investícií vzniká riziko pre následnú potrebu veľkého objemu finančných prostriedkov. NKÚ SR preto odporúča vypracovať v rezorte zdravotníctva

komplexnú stratégiu rekonštrukcií, opráv stavieb a obmeny rozhodujúcej techniky, vrátane zabezpečenia finančných prostriedkov na tento účel.

Efektívnosť slovenského zdravotníctva sa dlhodobo pohybuje pod priemerom krajín OECD i V-4. Na jednej strane pozitívne možno hodnotiť dobiehajúci trend ukazovateľa „Očakávaná dĺžka zdravého života pri narodení“, na druhej strane kľúčový ukazovateľ „Úmrtnosť odvrátiteľná systémom zdravotnej starostlivosti“ (na 100 000 obyvateľov) zaznamenal nepriaznivý vývoj. Tento ukazovateľ sleduje liečiteľné úmrtia, ktorým sa dalo predísť kvalitnou zdravotnou starostlivosťou. Kým na Slovensku sa počet úmrtí na 100 000 obyvateľov v rokoch 2011 - 2013 pohyboval okolo 237,0, priemer krajín V-4 zaznamenal pokles z 206,3 v roku 2011 na 195,8 v roku 2013. Východiskovým cieľom pre zdravotníctvo dosiahnuteľným v horizonte štyroch rokov (do roku 2020) je znížiť počet úmrtí odvrátiteľných systémom zdravotnej starostlivosti na úroveň priemeru V-4. V roku 2013 bolo na Slovensku o 18 % odvrátiteľných úmrtí viac.

Pre zabezpečenie efektívneho a transparentného prerozdelenia zdrojov v zdravotníctve je potrebné zavedenie elektronického zdravotníctva (eHealth) a klasifikačného systému diagnosticko-terapeutických skupín (DRG), a to bez ďalšieho presúvania termínov uvedenia do prevádzky.

Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Návrh rozpočtu kapitoly nezabezpečuje dostatočne výdavky na aktívnu politiku trhu práce a na zvýšenie zamestnanosti, s výnimkou výdavkov na financovanie investičných stimulov formou príspevkov na novovytvorené pracovné miesta.

NKÚ SR dlhodobo upozorňuje na pretrvávajúci nepriaznivý stav dlhodobej nezamestnanosti a na potrebu jeho aktívneho riešenia. Ministerstvo však v návrhu rozpočtu neuviedlo žiadne návrhy užšej spolupráce s regiónmi s vysokou nezamestnanosťou na riešenie tohto nepriaznivého stavu.

SR má dlhodobý problém s vysokou mierou nezamestnanosti nízkokvalifikovaných pracovníkov najmä z rómskej populácie, ktorých sa zatiaľ nedarí nielen uplatniť na pracovnom trhu, ale ani zabezpečiť ich účasť na odbornej príprave a vyššom vzdelávaní. Jedným z dôvodov je aj nedostatok tvorby nízkokvalifikovaných pracovných miest, v ktorých by sa táto skupina obyvateľstva mohla uplatniť, ako aj nízka mobilita obyvateľstva a to nielen v rámci jedného regiónu, ale aj v rámci celej republiky. Nízka mobilita pracovnej sily znásobuje geografickú segmentáciu trhu práce, čoho dôkazom sú vysoké regionálne rozdiely v zamestnanosti.

NKÚ SR v tejto súvislosti odporúča, aby sa v rámci aktívnej politiky trhu práce zlepšilo regulačné prostredie pre budovanie konkurencie schopných podnikov v regiónoch s vysokou mierou nezamestnanosti. Vzhľadom na pomalé zmeny v znižovaní nezamestnanosti v niektorých regiónoch je potreba formulovania špecifických regionálnych politik, ktoré budú odrážať špecifiká regiónu. Hľadať cesty k znižovaniu nadmerného využívania dočasného pracovného pomeru, ktoré nie je prospešné pre jednotlivca a ekonomiku. V oblasti prorastovej politiky uplatňovať smery vytvárania miest s trvalým pracovným pomerom pre osoby s nízkou kvalifikáciou.

NKÚ SR pozitívne hodnotí zvýšenie materského a rodičovského príspevku, ktoré prispievajú k zlepšeniu finančnej situácie rodín s deťmi. SR má jednu z najdlhších materských dovoleniek v rámci EÚ, čím zlepšuje zabezpečenie rodín na rodičovskej dovolenke. Zároveň sa ale vytvára pre rodičov, najmä s vyšším vzdelaním zložitejší návrat do pracovného pomeru, nakoľko počas materskej dovolenky rodič, vo väčšine prípadov matka, stráca na dlhý čas priame prepojenie so svojim pracoviskom a svojím odborným profesionálnym rastom.

Z tohto dôvodu NKÚ SR odporúča ministerstvu v spolupráci so samosprávou vytvoriť priaznivejšie podmienky pre systém dotácií na rozšírenie siete predškolských zariadení ako sú jasle a škôlky s cieľom ponúknuť rodičom možnosť skoršieho návratu z materskej dovolenky.

V návrhu rozpočtu kapitoly Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR pre roky 2017-2019 neboli oproti roku 2016 kontinuálne zabezpečené výdavky na zlepšenie mzdového ohodnotenia zamestnancov v sústave Ústredia práce, sociálnych vecí a rodiny. NKÚ SR konštatuje, že následkom dostatočne nezabezpečených výdavkov na zlepšenie mzdového ohodnotenia môže byť odchod odborných pracovníkov z rezortu a ohrozenie plynulého chodu jednotlivých pracovísk.

NKÚ SR na základe vykonaných kontrol na vybraných inšpektorátoch práce považuje požiadavku ministerstva o navýšenie počtu 16 inšpektorov za podhodnotenú. Nedostatočný počet inšpektorov bol zistený najmä v hlavnom meste, v ktorom reálne vykonáva svoju činnosť množstvo zamestnávateľov a je tu najrozsiahlejšia stavebná činnosť oproti ostatným regiónom SR. Pri nej vo zvýšenej miere dochádza k porušovaniu pracovných podmienok zamestnancov a vzniká významné riziko čiernej práce. NKÚ SR odporúča výraznejšie zvýšiť počet inšpektorov a tým zabezpečiť zvýšenie aktivity inšpektorátov práce. Nárastom počtu inšpektorov sa vytvorí predpoklad zvýšenia príjmov do štátneho rozpočtu a v neposlednom rade dosiahnutie postupného znižovania pracovnej úrazovosti, najmä v súvislosti so stavebnou činnosťou.

Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR

NKÚ SR opakovane upozorňuje na riziká, že v rozpočte ministerstva nie sú zabezpečené požiadavky na navýšenie výdavkov na podporu veterinárnych, potravinových a fytosanitárnych kontrol. Ich účelom je posilnenie výkonu úradnej kontroly pre bezpečnosť a kvalitu potravín na slovenskom trhu s cieľom minimalizovať nedôveru spotrebiteľov v potraviny slovenského pôvodu a ohrozenie voľného pohybu tovaru so slovenskými potravinami.

Tiež zostávajú rozpočtovo nezabezpečené výdavky na informačné systémy organizácií rezortu súvisiace s realizáciou podpôr a ich zabezpečenie by mohlo vytvoriť predpoklady na zvýšenie efektívnosti systému finančného riadenia fondov EÚ, vrátane zavedenia elektronických služieb pre žiadateľov o podpory od 01.11.2017.

NKÚ SR na základe poznatkov z kontrolnej činnosti upozorňuje tiež na možné riziká rozpočtovania výdavkov kapitoly pre roky 2017 až 2019, ktoré súvisia s prebiehajúcimi súdnymi spormi. Ku koncu rozpočtového roka 2015 celkom vyčíslená sporná suma 60 evidovaných neukončených súdnych sporov predstavovala cca 45 000,0 tis. eur s príslušenstvom, z ktorých viac ako 30 000,0 tis. eur predstavovali významné súdne spory a je možné, že k úhrade žalovaných čiastok bude ministerstvo zaviazané v ďalších rokoch.

NKÚ SR v tejto súvislosti negatívne hodnotí zistený stav na Ministerstve pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, keď na základe právoplatných a vykonateľných súdnych rozhodnutí ministerstvo nekonalo bezprostredne po nadobudnutí ich právoplatnosti a vykonateľnosti, ale stanovenú povinnosť uhradilo až po niekoľkých rokoch. V konečnom dôsledku aj tak ministerstvo uhradilo významnú sumu verejných prostriedkov, vrátane vysokých úrokov z omeškania, čo NKÚ SR kvalifikoval ako nehospodárne konanie. Zároveň NKÚ SR poukazuje na to, že ministerstvo začalo významné súdne spory riešiť formou zabezpečenia externých právnych služieb, čo bude v budúcom období vytvárať ďalšie nároky na verejné prostriedky.

V oblasti agendy súdnych sporov, tvorby rezervy na súdne spory a objednávaní externých právnych služieb na súdne spory NKÚ SR predložil ministerstvu odporúčania na riešenie zistených nedostatkov.

NKÚ SR na základe svojich poznatkov z kontrolnej činnosti upozorňuje tiež na skutočnosť, že v rezorte pôdohospodárstva a rozvoja vidieka boli identifikované problémy súvisiace s nepriaznivou finančnou situáciou a výsledkami hospodárenia niektorých štátnych podnikov, ku ktorým ministerstvo vykonáva funkciu zakladateľa. Táto skutočnosť môže negatívne ovplyvniť očakávané príjmy z odvodu zo zisku za štátne podniky nielen v roku 2017, ale aj v ďalších rokoch.

Z uvedených dôvodov v roku 2017 a 2018 NKÚ SR zameria svoje kontrolné aktivity na komplexné zhodnotenie výkonu zakladateľskej funkcie Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR voči štátnym podnikom a zároveň podrobí kontrole aj ich hospodárenie a vyhodnotí prípadné riziká z hľadiska ich finančného stavu.

Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR

V kapitole sa rozpočtujú na rok 2017 výdavky v celkovej sume 2,15 mld. eur, čo v porovnaní so schváleným rozpočtom roku 2016 predstavuje zvýšenie o 109 mil. eur, t. j. o 5,35 %. Zvýšenie výdavkov kapitoly súvisí so zvýšením prostriedkov zo zdrojov EÚ a spolufinancovania zo ŠR. Prevažná časť výdavkov 1,95 mld. eur je rozpočtovaná na cestnú a železničnú infraštruktúru.

Vo financovaní cestnej infraštruktúry NKÚ SR na základe údajov z vykonaných kontrol identifikuje najmä riziko v oblasti financovania údržby a opráv ciest I triedy v správe Slovenskej správy ciest.

Cesty I. triedy v súčasnosti znášajú viac ako 50 % dopravnej záťaže zo všetkých pozemných komunikácií na Slovensku. Z posledného hodnotenia stavu cestných komunikácií vyplynulo, že v roku 2015 bolo v správe Slovenskej správy ciest 1 443 km ciest I. triedy v nevyhovujúcom stave, t. j. 44 % z celkovej dĺžky ciest a ďalších 128 km (8,9 %) je v havarijnom stave. Dôvodom každoročného zhoršovania stavu vozoviek je poddimenzovaný rozpočet bežných výdavkov, ktorý Slovenskej správe ciest neumožňuje financovať cyklické opravy vozoviek v požadovanom rozsahu.

Rozpočet bežných výdavkov na financovanie údržby a opráv ciest I. triedy na rok 2017 je navrhnutý hlboko pod optimálnou hodnotou, ktorá predstavuje cca 62 mil. eur ročne. Nedostatok bežných výdavkov bude mať negatívny dopad na udržanie prevádzkyschopnosti ciest a bezpečnosť na cestách. Dlhodobou poddimenzovanou údržbou zhoršený stavebno-technický stav vozoviek bude nutné následne riešiť rekonštrukciami z kapitálových výdavkov.

Na základe údajov z vykonaných kontrol NKÚ SR identifikoval riziko aj v oblasti výstavby cestnej infraštruktúry prostredníctvom PPP projektov. Nakoľko pri výstavbe infraštruktúry prostredníctvom PPP projektov ide o značné objemy investícií je podľa NKÚ SR dôležité, aby sa PPP projektom venovala zvýšená pozornosť už v prípravnej fáze. Vzhľadom na finančný rozsah je potrebné, aby vláda SR zadefinovala regulačný mechanizmus, koľko PPP projektov je udržateľných z pohľadu verejných financií tak, aby neboli ohrozené vlastné investičné aktivity štátu.

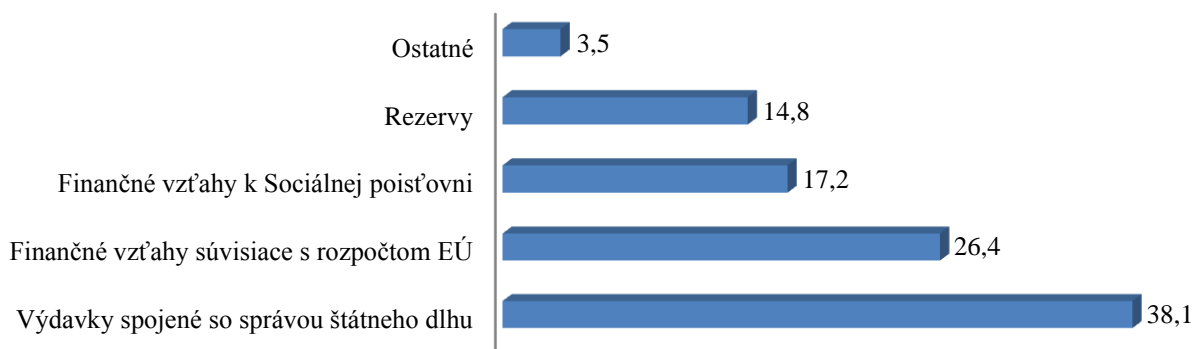
Všeobecná pokladničná správa

V kapitole Všeobecná pokladničná správa, ktorej správcom je Ministerstvo financií SR, sú rozpočtované výdavky nesúvisiace s výdavkami ostatných kapitol, vrátane výdavkov spojených so správou štátneho dlhu.

Rozpočet výdavkov kapitoly na rok 2017 je vo výške 3 442,8 mil. eur, čo je v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2016 vyšší o 0,4 %, v hodnotovom vyjadrení o 15,2 mil. eur. Dôvodom nárastu výdavkov je najmä vyšší rozpočet výdavkov na finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ a vyššie výdavky spojené so správou štátneho dlhu. Rozpočtované rezervy a finančné vzťahy so Sociálnou poisťovňou sú v porovnaní s rozpočtom 2016 nižšie.

Podiel jednotlivých oblastí výdavkov na celkových výdavkoch kapitoly VPS v návrhu rozpočtu na rok 2017 znázorňuje graf:

Štruktúra výdavkov kapitoly Všeobecná pokladničná správa v návrhu rozpočtu na rok 2017 v %

Zdroj: Návrh rozpočtu kapitoly Všeobecná pokladničná správa na roky 2017 až 2019

Výdavky spojené so správou štátneho dlhu, ktoré predstavujú najvyšší objem výdavkov v kapitole Všeobecná pokladničná správa, sú podrobnejšie hodnotené v časti 2.3 Stanovisko k prognóze hrubého dlhu verejnej správy na rok 2017.

Druhú objemovo najvýznamnejšiu oblasť výdavkov kapitoly predstavujú zdroje určené na finančné vzťahy súvisiace s rozpočtom EÚ. Podstatná časť týchto výdavkov (80 %) je určená na odvod do všeobecného rozpočtu EÚ podľa novej legislatívy k systému vlastných zdrojov EÚ, ktorá nadobudla platnosť 01.10.2016, ako aj príspevky do Európskeho rozvojového fondu. 20 % výdavkov tejto skupiny sa rozpočtuje vo forme rezervy na prostriedky EÚ a odvody EÚ, ktorá je určená na rýchlejšiu realizáciu a väčší počet projektov,

na zefektívnenie systému finančného riadenia EÚ fondov a iných finančných nástrojov a na krytie nepredvídaných výdavkov v priebehu roka.

Transfer Sociálnej poisťovni určený na krytie deficitov základného fondu starobného poistenia je v porovnaní s rozpočtom 2016 nižší o 44,4 mil. eur z dôvodu očakávaných vyšších príjmov Sociálnej poisťovne, najmä príjmov z bežného poistného od ekonomicky aktívneho obyvateľstva. Oproti očakávanej skutočnosti roku 2016 je transfer vyšší o 225 mil. eur najmä v dôsledku vyšších očakávaných výdavkov na dôchodkové dávky, na výšku ktorých má vplyv i valorizácia dôchodkov od 01.01.2017 pevnou sumou a bežný medziročný nárast medzi novopriznanými a zaniknutými dôchodkami. Podľa názoru NKÚ SR výška transferu zohľadňuje nevyhnutnú technickú rezervu finančných prostriedkov pre zachovanie platobnej schopnosti Sociálnej poisťovne v zmysle § 157 ods. 4 zákona o sociálnom poistení.

Rozpočtované výdavky na rezervy predstavujú pokles o 208 mil. eur v porovnaní s rozpočtom 2016, najmä z dôvodu nerozpočtovania rezervy na zlepšenie výberu daní, znížením rezervy na riešenie vplyvov nových zákonných úprav o 65 mil. eur, ako aj rezervy na zhoršený vývoj v zdravotníckych zariadeniach. O takmer 40 mil. eur sa zvyšuje rezerva na významné investície na výšku 175,7 mil. eur a 100 mil. eur sa rozpočtuje na nový titul Rezerva 2017. NKÚ SR upozorňuje na nevyhnutnosť pristupovať k čerpaniu rezerv v súlade s ich účelovým určením a v prípade bližšie nešpecifikovaných rezerv zabezpečiť ich oprávnené použitie v kapitolách, kde vzniknú riziká v priebehu roka.

Najnižší objem rozpočtovaných výdavkov kapitoly smeruje do ostatných oblastí, ktoré zahŕňajú výdavky, ktoré sa vzhľadom k ich charakteru nerozpočtujú v iných kapitolách, napr. príspevky do medzinárodných organizácií vo výške 24,3 mil. eur, výdavky na plnenie multilicenčnej zmluvy s Microsoft vo výške 17,2 mil. eur, výdavky na podporu najmenej rozvinutých okresov vo výške 10,3 mil. eur, príspevky politickým stranám a hnutiam vo výške 9,3 mil. eur, výdavky na zastupovanie pri medzinárodných arbitrážach vo výške 7,6 mil. eur a iné. K novým výdavkovým titulom patrí ročné zúčtovanie poistného plateného štátom v nadväznosti na zákon č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení, výdavky na rekonštrukciu divadla Aréna, ako aj výdavky na DEUS (DataCentrum elektronizácie územnej samosprávy Slovenska) a národný projekt DCOM (Dátové centrum obcí a miest). V uvedenej oblasti sa rozpočtujú aj výdavky všetkých organizácií patriacich do kapitoly Všeobecná pokladničná správa.

4 Stanovisko k rozpočtovým vzťahom SR a EÚ na rok 2017

Rozpočet EÚ je nástroj, ktorý na každý rok stanovuje príjmy a výdavky považované za potrebné na plnenie cieľov EÚ. Rozpočet EÚ je založený na princípoch jednotnosti, univerzálnosti, spoľahlivého finančného riadenia a transparentnosti. Finančné prostriedky zahrnuté do rozpočtu EÚ sú schválené na jeden finančný rok, ktorý trvá od 1. januára do 31. decembra daného roku. Rozpočet EÚ musí byť vyrovnaný a teda nevytvára deficit.

Odvody, ktoré platí členský štát do všeobecného rozpočtu EÚ sú povinné a stanovené. Príjmy členského štátu zo všeobecného rozpočtu EÚ závisia od absorpčnej kapacity štátu, ktorá predstavuje snahu o maximálne čerpanie prostriedkov EÚ pri dodržiavaní všetkých stanovených pravidiel, zásad a princípov, vrátane riadneho finančného hospodárenia.

Skutočná rozpočtová pozícia SR v roku 2017 bude závisieť od vývoja mnohých faktorov, predovšetkým jej hospodárskeho rastu a tiež od jej schopnosti efektívne čerpať prostriedky z politiky súdržnosti a ostatných výdavkových kapitol rozpočtu EÚ. Absorpčná kapacita SR pri využívaní fondov EÚ má zásadný vplyv na záverečnú bilanciu finančných vzťahov s rozpočtom EÚ.

Návrh RVS na roky 2017 až 2019 zohľadňuje finančný dopad novej legislatívy k systému vlastných zdrojov EÚ na odvody SR do všeobecného rozpočtu EÚ, nakoľko nové rozhodnutie o systéme vlastných zdrojov EÚ by malo vstúpiť do konca roka 2016.

Odvody a príspevky SR do rozpočtu EÚ, príjmy z rozpočtu EÚ a čistú finančnú pozíciu v návrhu ŠR na rok 2017 a ich porovnanie so schváleným rozpočtom na rok 2016 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

(v tis. eur)

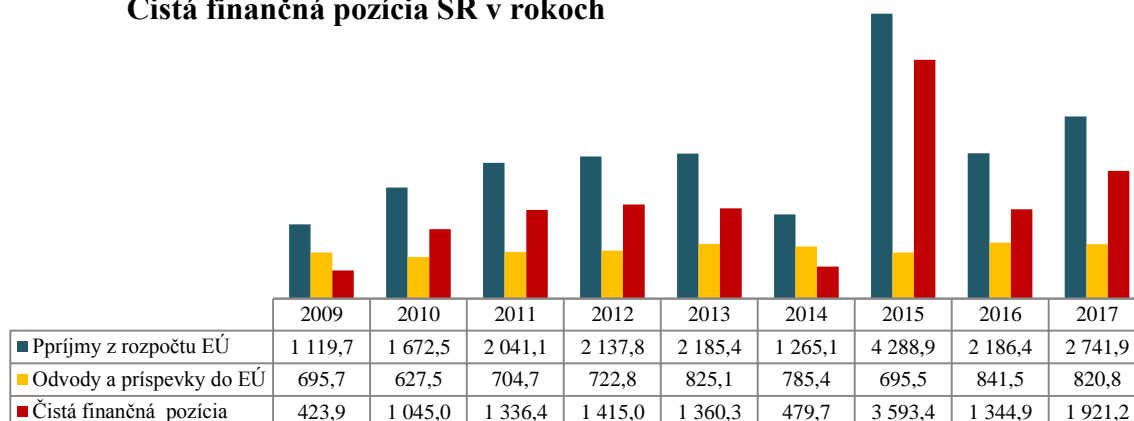
Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Odvody a príspevky SR do rozpočtu EÚ	695 508	841 480	820 751	-20 729	97,5
• odvody SR vrátane tradičných vlastných zdrojov	688 368	830 919	808 147	-22 772	97,3
○ odvody SR	599 458	726 719	706 147	-20 572	97,2
○ tradičné vlastné zdroje	88 910	104 200	102 000	-2 200	97,9
• príspevky SR do rozpočtu EÚ	7 140	10 561	12 604	2 043	119,3
Príjmy z rozpočtu EÚ	4 288 873	2 186 410	2 741 904	555 494	125,4
• príjmy za prostriedky EÚ	4 280 041	2 143 158	2 655 927	512 769	123,9
• príjmy za zahraničné granty	8 832	43 252	85 977	42 725	198,8
Čistá finančná pozícia SR	3 593 365	1 344 930	1 921 153	576 223	142,8

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Čistá finančná pozícia SR v roku 2017 sa medziročne zvyšuje o 576 223 tis. eur na úroveň 1 921 153 tis. eur, čo oproti rozpočtu na rok 2016 predstavuje zvýšenie o 42,8 %.

Vývoj čistej finančnej pozície SR, príjmov z rozpočtu EÚ, odvodov a príspevkov do EÚ za obdobie rokov 2009 až 2015 a jej rozpočtov na roky 2016 a 2017 je znázornený v grafe:

Čistá finančná pozícia SR v rokoch

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

2. programové obdobie

2. programové obdobie na roky 2007 až 2013 je pre SR prvým, ktorého implementácia, riadenie a audit sa v plnej miere vzťahujú na celé programové obdobie. Z dôvodu ukončovania pomoci a následného zúčtovania programového obdobia bude rok 2017 ako aj nasledujúce roky z rozpočtového hľadiska kľúčový.

Podľa skúsenosti zo skráteného programového obdobia 2004 až 2006 nie je reálny predpoklad realizácie úhrady prvých žiadostí o záverečnú platbu v roku 2017. Proces zúčtovania operačných programov je z časového hľadiska zdĺhavý proces, ktorý je, okrem iného ovplyvnený aj pozastavením operačných programov z dôvodov prerušenia lehôt pre platby alebo pozastavením platieb z dôvodu nesplnenia/neplnenia niektorých kľúčových povinností zo strany slovenských orgánov.

Pozastavené operačné programy k 07.10.2016 dokumentuje tabuľka:

(v eurách)

Operačný program	Dátum prerušenia	Výška žiadostí o platbu na EK zaslaných k 30.9.2016, ktorých úhrada sa očakáva po odblokovaní operačných programov*
Informatizácia spoločnosti	11.03.2016	N/A**
Výskum a vývoj	11.03.2016	9 052 495,90
Zdravotníctvo	11.03.2016	973 195,00
Bratislavský kraj	11.03.2016	4 375 502,18
PCS SR-ČR 2007-2013	26.03.2015	4 968 776,09
Spolu:		19 369 969,17

*Sumy bez zohľadnenia záverečnej žiadosti o platbu

**Celková čiastka ešte nie je známa z dôvodu prepočítavania posledných súhrnných žiadostí o platbu
Zdroj: MF SR

S ohľadom na pozastavenie operačných programov ako aj samotný proces ich zúčtovania, možno predpokladať dopady na rozpočet roku 2017 ako aj nasledujúcich rokov podľa dvoch scenárov:

1. negatívny v prípade pretrvávajúceho prerušenia lehôt pre platby alebo neuvolnenia platieb, kedy nedôjde k plneniu príjmov do ŠR a
2. pozitívny za predpokladu zrušenia/prerušenia lehoty pre platbu zo strany EK, kedy finančné prostriedky budú uhradené v prospech SR a dôjde k plneniu príjmov ŠR.

Nezrovnalosti sú významným komponentom, ktorý ovplyvňuje výšku žiadosti o záverečnú platbu ako aj samotný proces zúčtovania operačných programov. Kontroly NKÚ SR v oblasti nezrovnalostí poukázali na široké spektrum nedostatkov ako aj finančných rizík spojených so zabezpečením krytia prostriedkov na vysporiadanie nezrovnalostí, absenciou analýz operačných programov a ich celkový negatívny dopad na ŠR, zdĺhavým vedením súdnych sporov, evidenciou a hlásením nezrovnalostí, zdĺhavosťou a nejednoznačnosťou v rozhodnutiach príslušných národných orgánov. V súvislosti s ukončovaním pomoci z 2. programového obdobia ako aj nárastom audítorských misií z EK a Európskeho dvora auditorov existuje predpoklad vzniku ďalších nezrovnalostí s finančným dopadom. Významným faktorom predpokladaného nárastu nezrovnalostí je aj prioritné zameranie na urýchlené vyčerpanie finančných prostriedkov z fondov EÚ v minulých rokoch z dôvodu konca obdobia oprávnenosti výdavkov k 31.12.2015. Potvrďuje to aj fakt, že medziročný stav nezrovnalostí a vratiek zohľadnených voči čerpaniu zaznamenal medzi rokmi 2015 a 2016 nárast o 118 490,1 tis. eur. Výška nezrovnalostí a vratiek k 09.10.2015 bola 577 744,3 tis. eur a k 07.10.2016 bola 696 234,4 tis. eur. Uvedené finančné údaje

nezrovnalostí a vratiek sú za OP Národného strategického referenčného rámca. Pri zohľadnení skutočností vyplývajúcich z ukončovania pomoci možno naďalej predpokladať nárast nezrovnalostí, ktoré budú mať negatívny dopad na čerpanie prostriedkov ŠR.

3. programové obdobie

Príjmy SR zo všeobecného rozpočtu EÚ za rok 2017 závisia aj od prijatia zálohových platieb, ktoré v zmysle nariadenia Európskeho parlamentu a Rady EÚ v roku 2017 predstavujú 2,625 % výšky podpory z Európskych štrukturálnych a investičných fondov na celé programové obdobie operačného programu.

Príjem prostriedkov v roku 2017 bude závisieť od schválenia predložených žiadostí o priebežné platby na EK. Podľa údajov Ministerstva financií SR v rámci programového obdobia 2014 až 2020 boli zo strany certifikačného orgánu v priebehu septembra 2016 zaslané prvé tri priebežné žiadosti o platbu za dva operačné programy (OP Integrovaná infraštruktúra a OP Ľudské zdroje) v celkovej výške 134,59 mil. eur. Z tejto sumy už boli zo strany EK, v zmysle platnej legislatívy do výšky 90%, preplatené všetky tri žiadosti o platbu v objeme 121,13 mil. eur.

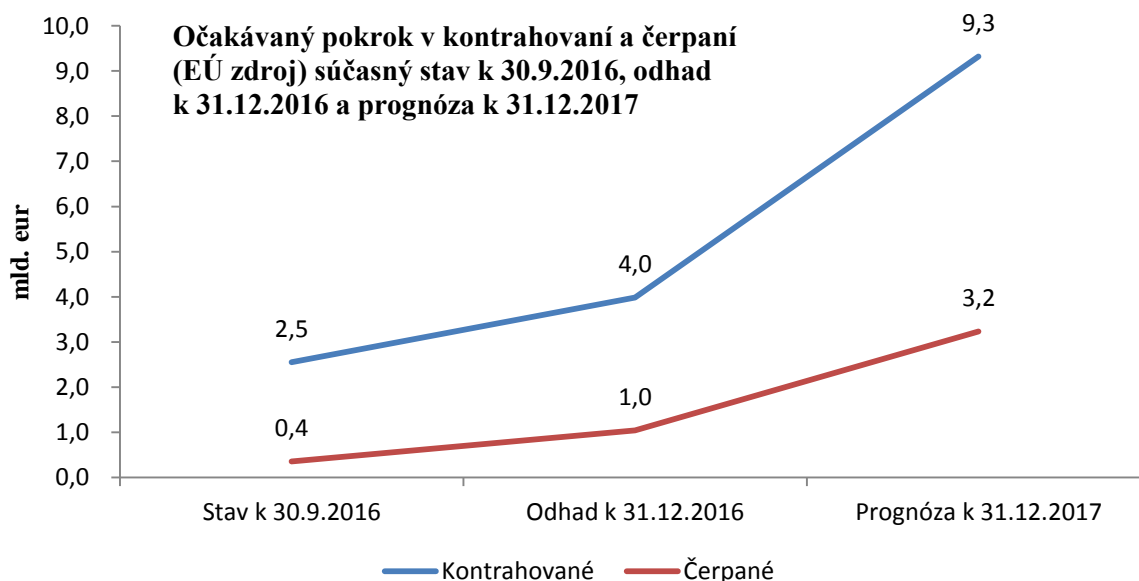
Z pohľadu NKÚ SR je dôležité, aby orgány zodpovedné za implementáciu operačných programov prijali opatrenia na včasné kontrahovanie projektov v rámci operačných programov Partnerskej dohody, nakoľko v roku 2016 nie všetky OP mali vyhlásené výzvy/vyzvania na predkladanie žiadosti o nenávratný finančný príspevok. Podiel kontrahovania OP (bez Programu rozvoja vidieka) k 30.09.2016 predstavoval 14,13 % (t. j. 1,97 mld. eur) na alokácii 13,95 mld. eur.

V rámci Programu rozvoja vidieka 2014 - 2020 Pôdohospodárska platobná agentúra vyhlásila v období od 18. 05. 2015 do 04. 03. 2016 celkom 19 výziev. K 10.10.2016 boli tri výzvy zrušené a nebol ukončený proces schvaľovania žiadostí o nenávratný finančný príspevok na žiadnej vyhlásenej výzve. Spracovanie 16 výziev v rovnakom čase predstavuje pre Pôdohospodársku platobnú agentúru administratívnu záťaž a možnú zvýšenú mieru chybovosti, ktorá môže mať negatívny dopad na samotnú implementáciu programu, čerpanie finančných prostriedkov a následne riziko vzniku nezrovnalostí.

V rámci operačných programov Európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) bez Programu rozvoja vidieka, bolo celkovo vyhlásených 119 výziev/vyzvaní v sume 7,7 mld. eur, čo predstavuje viac ako polovicu alokácie.

NKÚ SR vykonáva v roku 2016 kontrolu realizácie výziev a vyzvaní v programovom období 2014 až 2020, ktorej predmetom je overenie súladu postupov riadiacich a sprostredkovateľských orgánov v oblasti vyhlásenia výziev, kontroly formálnej správnosti dokumentov a procesu odborného hodnotenia. Na základe zistení možno konštatovať, že veľká časť predložených žiadostí o nenávratný finančný príspevok v rámci vyššie uvedených výziev je iba v procese administratívnej kontroly a odborného hodnotenia. Z čoho vyplýva, že reálne čerpanie finančných prostriedkov možno predpokladať až v druhej polovici roka 2017.

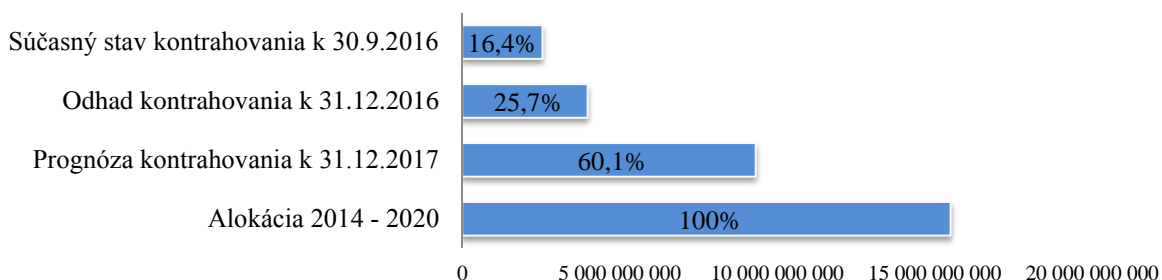
Podľa stavu vyhlásených výziev možno na základe údajov Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu predpokladať nasledovnú prognózu kontrahovania a následného čerpania finančných prostriedkov, ktorú dokumentuje graf:

Zdroj: Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a Informatizáciu

Porovnanie stavu kontrahovania alokácie európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF) znázorňuje graf:

Porovnanie stavu kontrahovania alokácie EŠIF (EÚ zdroj)

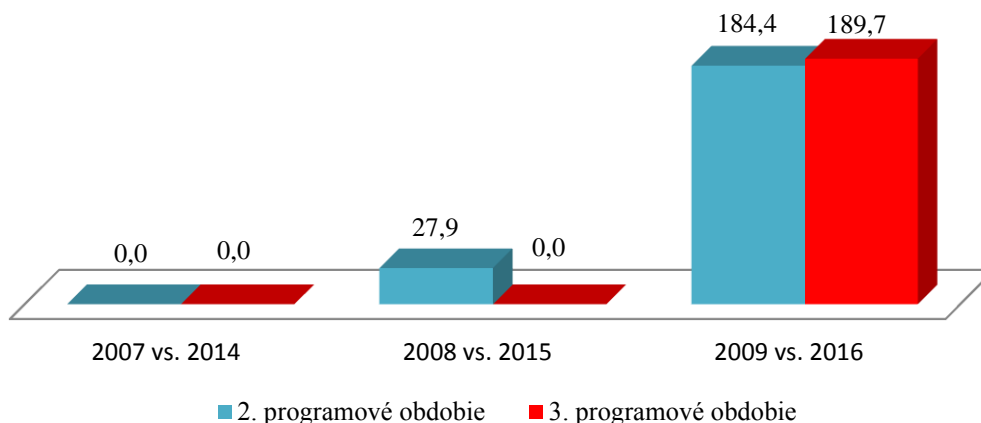
Zdroj: Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a Informatizáciu

Z pohľadu NKÚ SR predstavuje uvedená oblasť riziko vo vzťahu k nedočerpaniu záväzku roku 2014 v zmysle pravidla N+3 a vo vzťahu k výkonnostnému rámcu. Rovnaké riziko hrozí v prípade ohrozenia nedočerpania záväzku roku 2015 z dôvodu N+3. V prípade nesplnenia N+3 dôjde k zníženiu alokácie pre daný operačný program.

Na základe informácií Ministerstva financií SR z celkového záväzku na roky 2014 až 2020 vo výške 13,99 mld. eur v rámci operačných programov Európskych štrukturálnych a investičných fondov (bez Programu rozvoja vidieka) SR vyčerpala k 30.09.2016 prostriedky vo výške 189,7 mil. eur, čo predstavuje čerpanie na úrovni 1,36 %.

V porovnaní s programovým obdobím na roky 2007 až 2013, kde k 30.09.2009 z celkového záväzku 2007 až 2013 vo výške 11,36 mld. eur bola vyčerpaná suma 184,37 mil. eur, čo predstavovalo čerpanie na úrovni 1,62 %. Uvedené údaje sú za OP Národného strategického referenčného rámca a nezohľadňujú OP Rybné hospodárstvo, OP SR - ČR a OP Interact II.

Porovnanie čerpania finančných prostriedkov 2. a 3. programového obdobia v mil. eur

Zdroj: MF SR

Napriek vyššie uvedeným finančným údajom, ktoré poskytujú obraz o približne rovnakom čerpaní v treťom roku implementácie, NKÚ SR považuje implementáciu a čerpanie súčasného 3. programového obdobia za významne rizikovejšiu, a to vzhľadom na povinnosti slovenských orgánov súvisiacich so zavedením výkonnostného rámca pre každý operačný program. V rámci 2. programového obdobia táto povinnosť nebola legislatívne stanovená.

Výkonnostný rámec predstavuje rámec plánovaných hodnôt vybraných ukazovateľov každej prioritnej osi programov v rámci EŠIF na programové obdobie 2014 až 2020, s výnimkou prioritnej osi programu zameranej na technickú pomoc. Výkonnostný rámec pozostáva z ukazovateľov a ich čiastkových cieľov a zámerov. Čiastkový cieľ je priebežná hodnota ukazovateľa plánovaná k 31.12.2018. Dosaiahnutie čiastkového cieľa sa vyhodnocuje v roku 2019. EK vykoná v roku 2019 preskúmanie výkonnosti programu. V rámci preskúmania výkonnosti zhodnotí plnenie čiastkových cieľov na úrovni prioritných osí programu na základe informácií predložených vo výročnej správe o vykonávaní programu za rok 2018 predloženej príslušným riadiacim orgánom.

V prípade nenaplnenia plánovaných hodnôt vybraných ukazovateľov môže EK pristúpiť k pozastaveniu platieb a v prípade zistenia závažných nedostatkov EK pristúpi k finančným opravám, ktoré predstavujú negatívny dopad na štátny rozpočet.

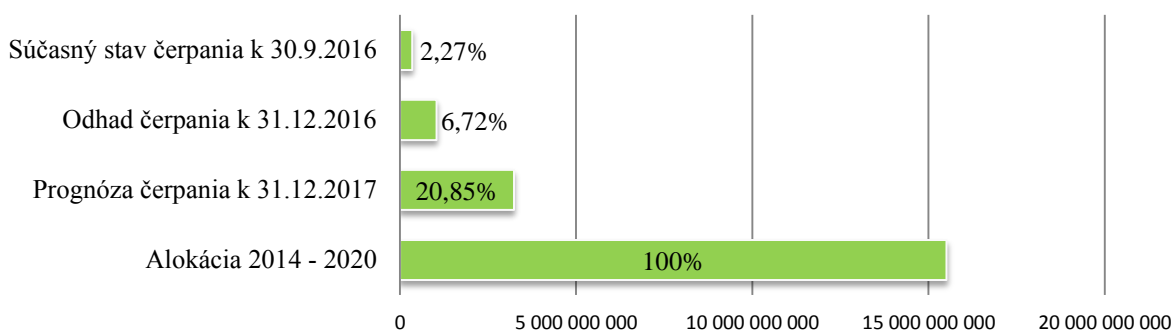
Najvyššia úroveň čerpania na celkovom záväzku 2014 až 2020 pre jednotlivé programy bola dosiahnutá v rámci OP Integrovaná infraštruktúra (3,4 %), OP Ľudské zdroje (2,25 %), OP Technická pomoc (1,02 %), OP Kvalita životného prostredia (0,07 %), Integrovaný regionálny OP (0,05 %) a OP Výskum a inovácie (0,02 %). Zvyšné operačné programy (vrátane programov cezhraničnej spolupráce) vykazujú nulové čerpanie.

Aktuálne sa sleduje plnenie pravidla N+3, ktorého prvý míľnik vo výške 632,05 mil. eur pre všetkých 11 operačných programov sa bude prvýkrát hodnotiť k 31.12.2017. Na základe stavu k 07.10.2016 je pre jeho splnenie potrebné na úrovni certifikačného orgánu schváliť a do 31.12.2017 zaslať EK výdavky v minimálnej výške 442,31 mil. eur.

V rámci Programu rozvoja vidieka bude potrebné do 31.12.2017 zaslať EK výdavky v minimálnej výške 115,37 mil. eur. K 31.08.2016 predstavoval podiel čerpania 9,99 % na alokácii programu (1,5 mld. eur).

Na základe súčasného stavu čerpania finančných prostriedkov podľa údajov Úradu podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu možno predpokladať nasledovnú prognózu čerpania finančných prostriedkov EŠIF, ktorú dokumentuje nasledujúci graf:

Porovnanie stavu čerpania alokácie EŠIF (EÚ zdroj)

Zdroj: Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a Informatizáciu

V oblasti výdavkov za štrukturálne operácie 3. programového obdobia na rok 2017 NKÚ SR upozorňuje na príliš optimistické miery odhadovaného čerpania v rokoch 2017 a 2018, ktoré môže byť ovplyvnené oneskorením spustenia čerpania prostriedkov v rámci niektorých operačných programov.

Najvýznamnejším faktorom ovplyvňujúcim čerpanie je úspešnosť realizácie verejného obstarávania, a to najmä v rámci implementácie veľkých infraštruktúrnych projektov financovaných z kapitol Ministerstva životného prostredia SR a Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

V programovom období 2014 až 2020 už vznikli prvé nezrovnalosti s finančným dopadom v prípade OP Integrovaná infraštruktúra a OP Ľudské zdroje v celkovej sume 643 613,72 eur za zdroj EÚ.

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ

Rezerva na prostriedky EÚ a odvody EÚ sa na rok 2017 rozpočtuje v sume 189,6 mil. eur. V porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2016 ide o významný nárast o 184,9 mil. eur. Najvýznamnejší nárast je v rezerve na rýchlejšiu realizáciu a väčší počet projektov, a to až 185,6 mil. eur.

NKÚ SR na základe výsledkov svojej kontrolnej činnosti dospel k záveru, že medzi najvýznamnejšie riziká 2. a 3. programového obdobia patria:

- ukončovanie pomoci 2. programového obdobia,
- pozastavené operačné programy 2. programového obdobia,
- nezrovnalosti – ich vysporiadanie,
- výzvy a vyzvania – nedostatočný systém vyhlasovania a riadenia,
- nedostatočný proces hodnotenia a výberu žiadosti o nenávratný finančný príspevok,

- kritériá hodnotenia a výberu projektov nezohľadňujú kvalitu projektu a zásady riadneho finančného hospodárenia, t. j. zásady hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti,
- nedočerpanie záväzku rokov 2014 a 2015 3. programového obdobia,
- príliš optimistický odhad v prípade príjmov a výdavkov zo štrukturálnych operácií 3. programového obdobia,
- časová náročnosť procesu verejného obstarávania s výrazným vplyvom na implementáciu operačných programov a teda aj na vývoj čerpania,
- nedosahovanie konečných cieľov a výsledkov programov a projektov (výkonnostný rámec),
- na konci programového obdobia je kladený dôraz skôr na dočerpanie finančných prostriedkov a nie na aspekty účinnosti a efektívnosti.

5 Stanovisko k návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017

Návrh súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017 je vypracovaný v metodike ESA 2010 v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zákonom o rozpočtovej zodpovednosti a príručkou Ministerstva financií SR na zostavenie návrhu RVS na roky 2017 až 2019 č. MF/009450/2016-411.

Príjmová a výdavková časť návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017, vrátane jednotlivých rozpočtov je zostavená v súlade s Opatrením Ministerstva financií SR č. MF 010175/2004-42, ktorým sa ustanovuje druhová klasifikácia, organizačná klasifikácia a ekonomická klasifikácia rozpočtovej klasifikácie v platnom znení.

5.1 Stanovisko k rozpočtovému rámcu návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017

Návrh RVS na roky 2017 až 2019 je zostavený za subjekty verejnej správy, ktorými podľa § 3 ods. 1 a 2 zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy sú právnické osoby zapísané v registri organizácií vedenom Štatistickým úradom SR a zaradené vo verejnej správe v súlade s metodikou ESA 2010, a to:

- v ústrednej správe,
- v územnej samospráve,
- vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia.

V ústrednej správe sa vykazujú štátne rozpočtové organizácie a štátne príspevkové organizácie, štátne účelové fondy, verejné vysoké školy a ďalšie subjekty, ktoré sú zapísané a zaradené v registri vedenom Štatistickým úradom SR.

V územnej samospráve sa vykazujú obce, dopravné podniky, VÚC a rozpočtové a príspevkové organizácie zriadené obcami a VÚC.

Vo fondoch sociálneho poistenia a fondoch zdravotného poistenia sa vykazuje Sociálna poisťovňa a zdravotné poisťovne.

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Súčasťou sektora verejnej správy sú aj dopravné podniky v zakladateľskej pôsobnosti miest Bratislava, Košice, Prešov a Žilina, na ktoré sa vzťahujú ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách verejnej správy.

Porovnanie bilančného zostatku ostatných subjektov verejnej správy na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v mil. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Ostatné subjekty RVS spolu	-667,2	430,9	641,2	210,3	148,8
Obce	64,5	109,9	130,4	20,5	118,7
Dopravné podniky miest Bratislava, Žilina, Košice, Prešov	-4,1	4,9	3,4	-1,5	69,4
Vyššie územné celky	58,1	103,5	112,9	9,4	109,1
Sociálna poisťovňa	-224,0	-94,4	36,9	131,3	-39,1
Verejné zdravotné poistenie	53,7	-6,9	7,1	14,0	-102,9
Národný jadrový fond	96,5	118,0	94,0	-24,0	79,7
MH Manažment, a.s.	-849,4	-9,9	-4,0	5,9	40,4
Environmentálny fond	44,1	132,3	113,5	-18,8	85,8
Štátny fond rozvoja bývania	91,6	49,6	48,1	-1,5	97,0
Úrad pre dohľad nad ZS	2,1	0,2	0,9	0,7	450,0
Slovenský pozemkový fond	4,7	8,1	-0,9	-9,0	-11,1
Slovenská konsolidačná, a. s.	-0,3	4,5	1,5	-3,0	33,3
Verejné vysoké školy	-1,4	0,1	0,2	0,1	200,0
Rozhlas a televízia Slovenska	5,8	0,7	0,2	-0,5	28,6
TASR	0,6	0,1	0,1	0,0	100,0
Úrad pre dohľad nad výkonom auditu	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Audiovizuálny fond	-1,1	0,0	-0,2	-0,2	0,0
Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť	0,1	0,1	-0,1	-0,2	-100,0
Železnice SR	-16,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Železničná spoločnosť SR	2,1	0,0	-4,3	-4,3	0,0
Národná diaľničná spoločnosť, a.s.	5,8	35,9	53,0	17,1	147,6
Agentúra pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov	-6,2	10,5	62,7	52,2	597,1
Fond na podporu vzdelávania	1,8	0,2	0,2	0,0	100,0
Fond na podporu umenia	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Eximbanka	-0,8	0,1	0,1	0,0	100,0
Recyklačný fond	-12,2	-31,0	-2,2	28,8	7,1
Zdravotnícke zariadenia	-69,4	-4,2	-1,2	3,0	28,6
MH Invest, s.r.o.	40,6	0,0	0,0	0,0	0,0
Národný rezolučný fond	33,5	0,0	0,0	0,0	0,0
Príspevkové organizácie a iné spolu	12,0	-1,4	-11,1	-9,7	792,9

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

V návrhu súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017 sa bilančný zostatok medziročne zvyšuje o 210,3 mil. eur.

V rozpočtovanom prebytkovom hospodárení súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa v roku 2017 najvýznamnejšie premietnu bilančné zostatky obcí na úrovni 130,4 mil. eur, Environmentálneho fondu na úrovni 113,5 mil. eur, vyšších územných celkov na úrovni 112,9 mil. eur, Národného

jadrového fondu na úrovni 94,0 mil. eur, Agentúry pre núdzové zásoby ropy a ropných výrobkov na úrovni 62,7 mil. eur a Národnej diaľničnej spoločnosti, a. s. na úrovni 53,0 mil. eur.

Negatívne sa v hospodárení súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 premietnu predovšetkým schodkové hospodárenia príspevkových organizácií v pôsobnosti štátu, obcí a VÚC na úrovni -11,1 mil. eur, Železničnej spoločnosti SR na úrovni -4,3 mil. eur a MH Manažment, a. s. úrovni -4,0 mil. eur.

Subjekty verejnej správy do návrhov svojich rozpočtov podľa NKÚ SR zapracovali svoje požiadavky na ŠR v súlade s návrhom RVS na roky 2017 až 2019. Z týchto dôvodov NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k výdavkovej stránke súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na rok 2017, ktorá by mala pokryť činnosť týchto subjektov.

Príjmy súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na hotovostnej báze sa majú v roku 2017 medziročne zvýšiť o 1 988 mil. eur na úroveň 28 706 mil. eur.

Najvýznamnejší podiel na celkových príjmoch v roku 2017 majú mať príjmy Sociálnej poisťovne na úrovni 8 168,9 mil. eur, verejného zdravotného poistenia na úrovni 4 674,5 mil. eur, obcí na úrovni 4 218,8 mil. eur, zdravotníckych zariadení na úrovni 1 612,0 mil. eur a Národnej diaľničnej spoločnosti na úrovni 1 008,7 mil. eur.

Výdavky súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy na hotovostnej báze sa majú v roku 2017 medziročne zvýšiť o 1 685,8 mil. eur na úroveň 24 641 mil. eur.

5.2 Stanovisko k súhrnnému rozpočtu obcí, dopravných podnikov a VÚC na rok 2017

Návrh súhrnného rozpočtu obcí, dopravných podnikov a VÚC na rok 2017 je regulovaný zákonom o rozpočtových pravidlách verejnej správy a zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy. Rozpočty územnej samosprávy podľa týchto zákonov tvoria rozpočty obcí a VÚC.

V súlade s metodikou ESA 2010 sú súčasťou sektora verejnej správy a subsektora územnej samosprávy štyri dopravné podniky v zakladateľskej pôsobnosti miest Bratislava, Prešov, Košice a Žilina.

Na účely zostavenia návrhu RVS na rok 2017 bol MF SR vypracovaný súhrnný návrh rozpočtov za obce, dopravné podniky a VÚC, ktorý je len indikatívny. Obce a vyššie územné celky zostavujú svoje rozpočty v súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, pri postupe predkladania a schvaľovania rozpočtu obce sa riadia zákonom o obecnom zriadení a VÚC zákonom o samospráve vyšších územných celkov. Zostavovanie rozpočtu obce a rozpočtu VÚC vychádza predovšetkým z viacročného rozpočtu, z určeného podielu na výnosoch daní v správe štátu ustanovených osobitným predpisom a zo schváleného rozpočtu verejnej správy.

Systém financovania územnej samosprávy je postavený na pevne daných kritériách, podľa ktorých sa podiel na dani z príjmu fyzických osôb prerozdeľuje medzi jednotlivé subjekty územnej samosprávy a stáva sa ich vlastným príjmom. Ďalšiu významnú časť príjmov získavajú územné samosprávy z miestnych daní, o výške ktorých majú právomoc

rozhodovať. Celkovo sa tak zvyšuje zodpovednosť územnej samosprávy za správu a rozvoj, pričom sa kladie dôraz na zvyšovanie efektívnosti využitia zdrojov v mieste ich vzniku a obmedzenie prerozdelených procesov.

Rozdeľovanie výnosu dane z príjmov fyzických osôb do rozpočtov obcí a VÚC upravuje nariadenie vlády SR o rozdeľovaní výnosu dane z príjmov územnej samosprávy a zákon o rozpočtovom určení výnosu dane z príjmov územnej samosprávy, ktorý s účinnosťou od 1. januára 2016 upravuje percentuálny podiel pre obce na 70 % a pre VÚC na 30 %.

Finančné prostriedky z výnosu dane z príjmov fyzických osôb sú rozdeľované jednotlivým subjektom územnej samosprávy na mesačnej báze podľa premenlivých veličín na základe štatistických údajov, čo vylučuje subjektívnosť pri rozhodovaní a súčasne eliminuje prípadné politické vplyvy.

Tieto kritériá a váhy zohľadňujú samosprávne kompetencie v školstve, sociálnom zabezpečení a doprave, ktoré prešli zo štátu do ich samosprávnej pôsobnosti. Zároveň rešpektujú požiadavky na nevyhnutú stabilitu systému delením výnosu dane z príjmov fyzických osôb podľa počtu obyvateľov bez rozdelenia do štatisticky sledovaných vekových skupín a riešia nevyhnutnosť zabezpečiť zvýšený prísun finančných prostriedkov nadväzne na rozsah poskytovaných služieb v centrách osídlenia.

V rozpočtovaní výdavkov súhrnného rozpočtu obcí, dopravných podnikov a VÚC na rok 2017 sa vychádzalo z Programu stability SR na roky 2016 až 2019, pričom sa zohľadňovali špecifiká obcí, dopravných podnikov a VÚC a ustanovenia zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Porovnanie bilančného zostatku obcí, dopravných podnikov a VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy obcí, dopravných podnikov a VÚC spolu	6 347 785	5 610 703	5 966 380	355 677	106
Výdavky obcí, dopravných podnikov a VÚC spolu	6 007 144	5 199 506	5 533 592	334 086	106
Celkový prebytok obcí, dopravných podnikov a VÚC spolu	340 641	411 197	432 788	21 591	105
<i>vylúčenie finančných operácií</i>	- 275 537	- 192 951	- 186 089	6 865	96
<i>zahrnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy</i>	53 507	0	0	0	0
Prebytok(+)/schodok (-) obcí, dopravných podnikov a VÚC spolu (ESA 2010)	118 611	218 246	246 699	28 453	113

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Podľa NKÚ SR príde v roku 2017 k medziročnému zlepšeniu bilančného zostatku obcí, dopravných podnikov a VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 o 28 453 tis. eur na úroveň 246 699 tis. eur.

Pre zlepšenie prebytkového hospodárenia územnej samosprávy sú rozhodujúce a zaväzujúce ustanovenia pravidiel používania návratných zdrojov financovania v zákone o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktoré rozšírili možnosti prijímania návratných zdrojov financovania pre zabezpečenie predbežného financovania spoločných programov SR a EÚ, operačných programov spadajúcich do cieľa Európskej územnej spolupráce a ďalších programov v rámci medzinárodnej spolupráce.

Novela zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, účinná od 1. augusta 2015 však priniesla aj zmeny v zavedení pokuty za prekročenie dlhu, ktorá sa uloží vo výške 5 % z medziročného zvýšenia podielu dlhu obce alebo VÚC na skutočných bežných príjmoch predchádzajúceho rozpočtového roka.

5.2.1 Stanovisko k návrhu rozpočtu obcí na rok 2017

Návrh súhrnného rozpočtu obcí na rok 2017 je zostavený indikatívne vzhľadom na ich zákonnú samostatnosť finančného hospodárenia.

Finančné vzťahy štátu k rozpočtom obcí sú realizované predovšetkým prostredníctvom podielu na dani z príjmov fyzických osôb na zabezpečenie financovania samosprávnych kompetencií a prostredníctvom dotácií na zabezpečenie financovania kompetencie preneseného výkonu štátnej správy a ďalších úloh spojených nielen s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ale aj s realizáciou projektov financovaných z prostriedkov EÚ.

Porovnanie bilančného zostatku obcí na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy obcí spolu	4 580 016	4 059 704	4 218 800	159 096	104
Výdavky obcí spolu	4 334 786	3 801 822	3 948 382	146 560	104
Celkový prebytok obcí spolu	245 230	257 882	270 418	12 536	105
<i>vylúčenie finančných operácií</i>	-211 384	-148 000	-140 000	8 000	95
<i>zahrnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy</i>	30 712	0	0	0	0
Prebytok (+) / schodok (-) obcí spolu (ESA 2010)	64 558	109 882	130 418	20 536	119

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Na rok 2017 sa odhaduje na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 prebytkové hospodárenie obcí na úrovni 130 418 tis. eur, čo v porovnaní s rokom 2016 predstavuje zlepšenie hospodárenia o 20 536 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov obcí na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy obcí spolu	4 580 016	4 059 704	4 218 800	159 096	104

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
<i>z toho:</i>					
• daňové príjmy	1 973 877	2 090 082	2 305 090	215 008	110
• nedaňové príjmy	612 293	610 000	610 000	0	100
• granty a transfery	1 528 485	1 019 622	963 710	-55 912	95
• finančné operácie	465 361	340 000	340 000	0	100
<i>z toho:</i>					
• zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek s z predaja majetkových účastí	7 758	10 000	10 000	0	100
• zostatok prostriedkov z predch. rokov a prevod prostriedkov z peňažných fondov	143 406	150 000	150 000	0	100
• prijaté úvery	314 197	180 000	180 000	0	100

Zdroj: Návrh RVS na roky 2016 až 2018

Celkové príjmy obcí na hotovostnej báze sa v roku 2017 majú medziročne zvýšiť o 159 096 tis. eur na úroveň 4 218 800 tis. eur. Stav zostatku prostriedkov z predchádzajúcich rokov a prevodu z peňažných fondov zostáva na úrovni predchádzajúceho roka.

Vo zvýšení rozpočtovania celkových príjmov sa má podľa NKÚ SR najvýznamnejšie prejavovať medziročné zvýšenie daňových príjmov o 215 008 tis. eur na úroveň 2 305 090 tis. eur a medziročné zníženie grantov a transferov o 55 912 tis. eur na úroveň 963 710 tis. eur.

Transfery zo ŠR do rozpočtov obcí sa v roku 2017 očakávajú v celkovej sume 894 907 tis. eur, a to z týchto kapitol:

- Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v sume 14 532 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 10 938 tis. eur, v čom sa premieta financovanie projektov zo štrukturálnych fondov vrátane spolufinancovania z OP Vzdelávanie a OP Ľudské zdroje;
- Ministerstva vnútra SR v sume 788 789 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 56 713 tis. eur, v čom sa premieta rozpočtovanie na činnosť matričných úradov, hlásenie pobytu občanov a register obyvateľov SR, na voľby, na financovanie regionálneho školstva, na činnosti na úseku ochrany prírody, ovzdušia, vôd a protipovodňovej ochrany, na register adries podľa zákona č. 125/2015 Z. z. o registri adries. Z ostatných finančných prostriedkov poskytnutých obciam (360 tis. eur) bude financovaná ochrana a udržiavanie vojnových hrobov;
- Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR v sume 8 614 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 11 600, v čom sa premieta financovanie preneseného výkonu štátnej správy v oblasti pozemných komunikácií – špeciálnych stavebných úradov a na úseku stavebného poriadku a bývania. Ostatné prostriedky sú určené na podporu územného rozvoja miest a obcí v sume 610 tis. eur a na kapitálové transfery v sume 1 500 tis. eur;
- Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR v sume 55 640 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 131 tis. eur, v čom sa premietajú financie poskytované obciam najmä na výkon osobitného príjemcu, výdavky na stravu a na školské potreby pre deti v hmotnej núdzi a na financovanie zariadení sociálnych služieb;
- Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR v sume 22 183 tis. eur, čo predstavuje medziročný pokles o 122 647 tis. eur, v čom sa premieta rozpočtovanie SR

a EÚ v oblasti podpory regionálneho rozvoja miest a obcí a na financovanie programov európskej územnej spolupráce;

- Úradu vlády SR v sume 50 tis. eur, čo predstavuje úroveň predchádzajúceho roka, v čom sa premieta kapitálový transfer na podporu obcí;
- Všeobecnej pokladničnej správy v sume 5 100 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 400 tis. eur, v čom sa premieta rozpočtovanie financovania individuálnych potrieb obcí, záchranu a obnovu kultúrnych pamiatok.

Rozpočtovanie nedaňových príjmov na rok 2017 ostáva na úrovni roka 2016 v sume 610 000 eur.

Podľa NKÚ SR predpokladom úspešného fungovania obcí je primeraná miera sebastačnosti. Tá závisí nielen od vlastných rozpočtov obcí, ale aj od samotného návrhu RVS na príslušný rozpočtový rok, nakoľko čím je zložitejšia štruktúra verejnej správy, tým je dôležitejšie správne stanovenie daňového určenia a optimalizácia finančných vzťahov medzi príslušnými rozpočtami verejnej správy.

V tomto očakávanom pozitívnom vývoji na rok 2017 sa premieta najmä medziročné zvýšenie daňových príjmov o 215 008 tis. eur na úroveň 2 305 090 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov obcí na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Výdavky obcí spolu	4 334 786	3 801 822	3 948 382	146 560	104
<i>z toho:</i>					
• bežné výdavky	3 187 239	3 115 971	3 248 428	132 457	104
– mzdy a odvody	1 637 124	1 573 317	1 778 313	204 996	113
– tovary a služby	1 081 397	1 079 514	995 900	-83 614	92
– bežné transfery	446 056	431 140	450 015	18 875	104
– splácanie úrokov	22 662	32 000	24 200	-7 800	76
• kapitálové výdavky	893 570	493 851	499 954	6 103	101
• finančné operácie	253 977	192 000	200 000	8 000	104
<i>z toho:</i>					
– úvery a účasť na majetku	28 814	12 000	20 000	8 000	167
– splácanie istiny	225 163	180 000	180 000	0	100

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k orientačnému rozpočtu výdavkov obcí na rok 2017 a pozitívne hodnotí pokračujúcu snahu o ich šetrenie, pričom berie na zreteľ spolufinancovanie prostriedkov EÚ s dopadom na zníženie rozpočtovania kapitálových výdavkov ako aj obmedzenie čerpania návratných finančných zdrojov s dopadom na zníženie rozpočtovania splácania istiny.

NKÚ SR na základe skúseností a poznatkov získaných pri výkone kontroly v samospráve konštatuje, že existuje jednoznačná závislosť medzi veľkosťou obce a efektívnosťou a účinnosťou vykonávania prenesených kompetencií. Nedostatok finančných prostriedkov je možné zabezpečiť prostredníctvom systémového prístupu k vytváraniu sídiel

spoločných obecných úradov s využitím skúseností a poznatkov z fungovania spoločných obecných úradov na dobrovoľnom základe.

V príjmovej časti rozpočtov obcí NKÚ SR identifikoval riziko pri daňových príjmoch obcí v prípadoch, keď daň z nehnuteľností nebola správne vyrubovaná a pohľadávky z nej vyplývajúce neboli vymáhané. To malo za následok nižší objem daňových príjmov v rozpočte obcí.

Rovnako v oblasti nedaňových príjmov NKÚ SR identifikoval riziko poklesu nedaňových príjmov z prenájmu a predaja majetku. Dôvodom bolo uplatňovanie nižších ako trhových cien, často s využitím inštitútu dôvodu hodného osobitného zreteľa ale aj ďalej nevymáhanie pohľadávok v tejto oblasti.

Skúsenosti a poznatky získané pri výkone kontroly v samospráve poukazujú na vysokú mieru nedostatkov v rozpočtovaní príjmov, ale aj výdavkov vo väčšine obcí (v 84 % subjektoch kontrolovaných v roku 2016).

Rizikom je aj zadlženosť najmä malých obcí s nízkym rozpočtom a/alebo malým objemom majetku. Tieto obce majú nízku príležitosť získať úver, resp. prijatý úver splácať v porovnaní s veľkými obcami, mestami a samosprávnymi krajmi, preto bez podpory z externých zdrojov financovania (dotácie a príspevky zo štátneho rozpočtu a fondov EÚ) nie sú schopné obnovovať a modernizovať svoj nehnuteľný majetok.

Nie všetky obce sú schopné správne vyčíslieť svoju zadlženosť z dôvodu komplikovaného výpočtu (rastúci počet výnimiek a časté legislatívne zmeny). Ďalším rizikom je neschopnosť obcí splácať svoje dlhy, napr. z dôvodu obchádzania dlhovej služby využívaním kontokorentného úveru.

5.2.2 Stanovisko k návrhu rozpočtu dopravných podnikov na rok 2017

Dopravné podniky v zakladateľskej pôsobnosti miest Bratislava, Prešov, Košice a Žilina sú súčasťou sektora verejnej správy a tým aj súhrnného rozpočtu ostatných subjektov verejnej správy v súlade s implementáciou metodiky ESA 2010.

Porovnanie bilančného zostatku dopravných podnikov na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy dopravných podnikov spolu	403 021	232 212	288 794	56 582	124
Výdavky dopravných podnikov spolu	402 261	231 360	288 285	56 925	125
Celkový prebytok dopravných podnikov spolu	760	852	509	-343	60
<i>vylúčenie finančných operácií</i>	-14 904	4 049	2 911	-1 138	72
<i>zahnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy</i>	10 074	0	0	0	0
Prebytok (+) / schodok (-) dopravných podnikov spolu (ESA 2010)	-4 070	4 901	3 420	-1 481	70

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Bilančný zostatok dopravných podnikov miest Bratislava, Prešov, Košice a Žilina na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2017 medziročne zhoršiť o 1 481 tis. eur na úroveň 3 420 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov dopravných podnikov na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy dopravných podnikov spolu	403 021	232 212	288 794	56 582	124
<i>z toho:</i>					
• daňové príjmy	0	0	0	0	0
• nedaňové príjmy	85 038	79 762	88 540	8 778	111
• granty a transfery	286 387	140 578	181 711	41 133	129
• finančné operácie	31 596	11 872	18 543	6 671	156
<i>z toho:</i>					
– zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek s z predaja majetkových účastí	0	0	0	0	0
– zostatok prostriedkov z predch. rokov a prevod prostriedkov z peňažných fondov	381	180	301	121	167
– prijaté úvery	31 215	11 692	18 242	6 550	156

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

V príjmovej časti rozpočtu dopravných podnikov na rok 2017 sa predpokladá, že nedaňové príjmy na hotovostnej báze, tvorené najmä tržbami za predaj služieb, vzrastú o 8 778 tis. eur na úroveň 88 540 tis. eur.

Na prebytkovom hospodárení rozpočtu dopravných podnikov na rok 2017 sa majú najvýznamnejšie podieľať finančné prostriedky z grantov a transferov v sume 181 711 tis. eur od zakladateľov dopravných podnikov na bežné výdavky na pokrytie straty pri zabezpečovaní výkonov vo verejnom záujme v mestskej hromadnej doprave a na obstaranie dopravných prostriedkov.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov dopravných podnikov na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Výdavky dopravných podnikov spolu	402 261	231 360	288 285	56 925	125
<i>z toho:</i>					
• bežné výdavky	159 045	155 865	154 996	-869	99
– mzdy a odvody	72 167	63 626	74 803	11 177	118
– tovary a služby	82 727	88 448	77 269	-11 179	87
– bežné transfery	224	129	339	210	263
– splácanie úrokov	3 927	3 662	2 585	-1 077	71

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
• kapitálové výdavky	226 524	59 574	111 835	52 261	188
• finančné operácie	16 692	15 921	21 454	5 533	135

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

V roku 2017 sa predpokladá úroveň medziročného zvýšenia výdavkov dopravných podnikov na hotovostnej báze o 56 925 tis. eur oproti roku 2016. Kapitálové výdavky sa v roku 2017 predpokladajú vyššie o 52 261 tis. eur v súvislosti s nákupom električiek a rekonštrukciou električkového depa v Košiciach.

5.2.3 Stanovisko k návrhu rozpočtu VÚC na rok 2017

VÚC zabezpečujú financovanie samosprávnych kompetencií predovšetkým z daňových príjmov. Prostredníctvom dotácií z príslušných kapitol ŠR sa financujú kompetencie preneseného výkonu štátnej správy na úseku školstva a úlohy spojené s regionálnym rozvojom, ochranou životného prostredia, ako aj realizácia projektov spolufinancovaných zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu EÚ.

Porovnanie bilančného zostatku VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy VÚC spolu	1 364 748	1 318 787	1 458 786	139 999	111
Výdavky VÚC spolu	1 270 097	1 166 324	1 296 925	130 601	111
Celkový prebytok VÚC spolu	94 651	152 463	161 861	9 398	106
<i>vylúčenie finančných operácií</i>	-49 249	-49 000	-49 000	0	100
<i>zahrnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy</i>	12 721	0	0	0	-
Prebytok (+) / schodok (-) VÚC spolu (ESA 2010)	58 123	103 463	112 861	9 398	109

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Bilančný zostatok VÚC na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa má v roku 2017 medziročne zlepšiť o 9 398 tis. eur oproti rozpočtu na rok 2016 na úroveň 112 861 tis. eur, v čom sa premietne vyššie plnenie daňových a nedaňových príjmov a tiež grantov a transferov.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov VÚC na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy VÚC spolu	1 364 748	1 318 787	1 458 786	139 999	111
<i>z toho:</i>					
• daňové príjmy	640 180	674 474	759 124	84 650	113
• nedaňové príjmy	138 307	122 500	130 000	7 500	106
• granty a transfery	505 295	436 813	484 662	47 849	111

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
• finančné operácie	80 966	85 000	85 000	0	100
<i>z toho:</i>					
– zo splátok tuzemských úverov, pôžičiek s z predaja majetkových účastí	1 437	0	0	0	-
– zostatok prostriedkov z predch. rokov a prevod prostriedkov z peňažných fondov	46 478	50 000	50 000	0	100
– prijaté úvery	33 051	35 000	35 000	0	100

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Celkové príjmy VÚC na hotovostnej báze sa v roku 2017 majú medziročne zvýšiť o 139 999 tis. eur na úroveň 1 458 786 tis. eur, z toho najvýznamnejší podiel tvoria daňové príjmy, ktoré sa majú medziročne zvýšiť o 84 650 tis. eur na úroveň 759 124 tis. eur, a granty a transfery, ktoré sa majú medziročne zvýšiť o 47 849 tis. eur na úroveň 484 662 tis. eur.

Podiel VÚC na dani z príjmov fyzických osôb sa má v roku 2017 medziročne zvýšiť o 84 650 tis. eur na úroveň 759 124 tis. eur.

Transfery zo ŠR do rozpočtov VÚC sa očakávajú vo výške 482 059 tis. eur z nasledovných kapitol:

- Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR v sume 480 344 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 45 763 tis. eur, v čom sa premieta financovania preneseného výkonu štátnej správy na úseku stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC a financovanie aktivít regionálneho školstva a na riešenie havarijných stavov škôl;
- Úradu vlády SR v sume 10 tis. eur, čo predstavuje úroveň predchádzajúceho roka, v čom sa premieta kapitálový transfer na podporu VÚC;
- Fondu na podporu umenia v sume 2 603 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 381 tis. eur.

V tomto očakávanom pozitívnom vývoji na rok 2017 sa premieta medziročné zvýšenie daňových príjmov o 84 650 tis. eur na úroveň 759 124 tis. eur, nedaňových príjmov o 7 500 tis. eur na úroveň 130 000 tis. eur a tiež grantov a transferov o 47 849 tis. eur na úroveň 484 662 tis. eur.

Celkové výdavky VÚC sa v roku 2017 majú medziročne zvýšiť o 130 601 tis. eur na úroveň 1 296 925 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov VÚC na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Výdavky VÚC spolu	1 270 097	1 166 324	1 296 925	130 601	111
<i>z toho:</i>					
• bežné výdavky	1 116 050	1 080 324	1 205 544	125 220	112
– mzdy a odvody	417 233	407 432	476 432	69 000	117

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
– tovary a služby	236 433	239 592	250 610	11 018	105
– bežné transfery	457 599	426 300	471 502	45 202	111
– splácanie úrokov	4 785	7 000	7 000	0	100
• kapitálové výdavky	122 330	50 000	55 381	5 381	111
• finančné operácie	31 717	36 000	36 000	0	100
<i>z toho:</i>					
– úvery a účasť na majetku	1 466	1 000	1 000	0	100
– splácanie istiny	30 251	35 000	35 000	0	100

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

NKÚ SR nemá zásadné pripomienky k orientačnému rozpočtu výdavkov VÚC na hotovostnej báze na rok 2017 a pozitívne hodnotí pokračujúcu snahu o ich šetrenie, pričom berie na zreteľ spolufinancovanie prostriedkov EÚ s dopadom na zníženie rozpočtovania kapitálových výdavkov.

Medziročné zvýšenie príjmov VÚC na rok 2017 vytvára lepšie podmienky pre financovanie preneseného výkonu štátnej správy na úseku stredných škôl v zriaďovateľskej pôsobnosti VÚC.

NKÚ SR však zároveň pripomína, že VÚC rovnako ako obce môžu, ale nemusia podľa tohto indikatívneho rozpočtu zostavovať a následne zastupiteľstvá VÚC schvaľovať svoje vlastné rozpočty na rok 2017, s čím je spojené tak ako každý rok určitá neistota. Avšak oproti predchádzajúcim rokom prípadné riziká sú do značnej miery eliminované prijatím posledných noviel zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v roku 2013 a 2015.

Podľa NKÚ SR samotné obce a VÚC vidia najväčšie riziká pri zostavovaní rozpočtu najmä v nenaplnení prognózovaných daňových príjmov, vo vývoji makroekonomických ukazovateľov, v častých zmenách a novelizáciách legislatívnych noriem, ktoré majú priamy dopad na výdavky rozpočtu obcí a VÚC. Ďalším rizikom sú projekty financované, najmä refundované zo ŠR a fondov EÚ. Toto riziko môže ovplyvniť príjmovú i výdavkovú časť rozpočtu z dôvodu nezrefundovania rozpočtovaných príjmov za projekty, a to z dôvodu kedy VÚC pred predložením žiadosti o poskytnutie nenávratného finančného príspevku musí mať vypracované projektové dokumentácie, avšak projekt nemusí byť schválený.

5.3 Stanovisko k návrhu rozpočtu Sociálnej poisťovne na rok 2017

Sociálna poisťovňa je verejnoprávna inštitúcia zriadená zákonom č. 274/1994 Z. z. o Sociálnej poisťovni v znení neskorších predpisov, ktorá vykonáva sociálne poistenie a starobné dôchodkové sporenie v rozsahu stanovenom osobitnými predpismi. Svoju činnosť vykonáva v zmysle zákona NR SR č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov. Pri výkone sociálneho poistenia je kontaktnou inštitúciou na komunikáciu medzi príslušnými inštitúciami a príjemcami dávok a medzi inštitúciami členských štátov EÚ a inštitúciami štátov, ktoré sú členmi Európskeho hospodárskeho priestoru.

Porovnanie bilančného zostatku Sociálnej poisťovne na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa v tis. €	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy spolu	7 879 614	7 846 395	8 168 862	322 467	104
Výdavky spolu	7 176 418	7 305 749	7 614 876	309 127	104
Celkový prebytok spolu	703 196	540 646	553 986	13 340	102
<i>vylúčenie finančných operácií</i>	-452 579	-646 082	-535 603	110 479	83
<i>zahrnutie časového rozlíšenia a ostatné úpravy</i>	-474 651	10 999	18 506	7 507	168
Prebytok (+) / schodok (-) VÚC spolu (ESA 2010)	-224 034	-94 437	36 889	131 326	-39

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Prebytok hospodárenia Sociálnej poisťovne na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 sa v roku 2017 rozpočtuje vo výške 36 889 tis. eur aj napriek skutočnosti, že očakávaná skutočnosť roku 2016 je na úrovni schodku 190 387 tis. eur.

Do návrhu rozpočtu sa premietol dopad vládneho návrhu zákona, ktorým sa predlžuje dôchodkový vek pre rok 2017 o 76 dní a finančný dopad zavedenia minimálneho valorizačného percenta (2%) na určenie pevnej sumy zvyšovania dôchodkových a úrazových dávok v roku 2017.

Podľa NKÚ SR hospodárenie Sociálnej poisťovne bude v roku 2017 a rovnako aj v nasledujúcich rokoch ovplyvňovať deficitné hospodárenie v dôchodkovom poistení, ktoré bude Sociálna poisťovňa aj v roku 2017 v zmysle § 167 ods. 1 zákona o sociálnom poistení vykrývať z rezervného fondu solidarity a z vnútorných zdrojov – zo základného fondu v zmysle § 293 ods. 1 zákona o sociálnom poistení.

NKÚ SR upozorňuje na možné riziko takéhoto vykrývania deficitu v dôchodkovom poistení z dôvodu možnej platobnej neschopnosti. Z dlhodobého hľadiska vykrývanie deficitu z týchto zdrojov je neudržateľné a je nevyhnutné hľadať iné možnosti zvyšovania zdrojov na udržanie jej funkčnosti.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov Sociálnej poisťovne na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy Sociálnej poisťovne spolu	7 879 614	7 846 394	8 168 861	322 467	104
<i>z toho:</i>					
• daňové príjmy	6 944 123	6 532 147	7 051 928	519 781	108
• nedaňové príjmy	17 209	17 000	17 000	0	100
• granty a transfery	452 983	634 988	547 634	-87 354	86
• zostatok prostriedkov z predch. rokov	461 387	652 196	9 884	-642 312	2
• úver z garančného poistenia	3 912	10 063	542 415	532 352	5 390

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Príjmy Sociálnej poisťovne na hotovostnej báze na rok 2017 sa majú medziročne zvýšiť o 322 467 tis. eur na úroveň 8 168 861 tis. eur, z toho úver z garančného poistenia sa rozpočtuje na úrovni 542 415 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov Sociálnej poisťovne na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Výdavky Sociálnej poisťovne spolu	7 176 418	7 305 749	7 614 876	309 127	104
<i>z toho:</i>					
• výdavky poistenia	7 034 916	7 183 572	7 492 180	308 608	104
• výdavky správneho fondu	128 782	106 000	106 000	0	100
• úver poskytnutý z garančného fondu	12 720	16 177	16 696	519	103

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Celkové výdavky Sociálnej poisťovne na hotovostnej báze sa majú v roku 2017 medziročne zvýšiť o 309 127 tis. eur na úroveň 7 614 876 tis. eur, čo podľa NKÚ SR súvisí predovšetkým s valorizáciou dôchodkov a s medziročným nárastom nových dôchodkov.

NKÚ SR hodnotí pozitívne legislatívne návrhy predkladané Ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny SR určené na zvýšenie dávky nemocenského poistenia, konkrétne materského o 5 % (zo 70 % na 75 % vymeriavacieho základu). Uvedené opatrenie môže prispieť k zlepšeniu demografického vývoja.

5.4 Stanovisko k návrhu rozpočtu verejného zdravotného poistenia na rok 2017

Verejné zdravotné poistenie je financované prerozdeľovaním verejných zdrojov na základe poistného, plateného účastníkmi systému, prostredníctvom zdravotných poisťovní.

Na základe tohto poistenia sa poskytuje osobám za istých podmienok zdravotná starostlivosť a služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti. Riadi sa zákonom č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení v znení neskorších predpisov, ktorý rozlišuje povinné a dobrovoľné zdravotné poistenie a zákonom č. 577/2004 Z. z. o rozsahu zdravotnej starostlivosti uhrádzanej na základe verejného zdravotného poistenia a o úhradách za služby súvisiace s poskytovaním zdravotnej starostlivosti v znení neskorších predpisov.

Zdravotné poistenie osôb slúži na zabezpečenie potrebnej zdravotnej liečebno-preventívnej starostlivosti, pri ťažkom zdravotnom postihnutí a prípadne osobitnej zdravotnej starostlivosti.

Návrh rozpočtu verejného zdravotného poistenia je postavený na aktuálnej septembrovej makroekonomickej, ako aj daňovo – odvodovej prognóze.

Porovnanie bilančného zostatku verejného zdravotného poistenia na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy spolu	4 518 796	4 535 478	4 674 489	139 011	103
Výdavky spolu	4 214 402	4 271 478	4 449 437	177 959	104
Celkový prebytok spolu	304 395	264 000	225 052	-38 948	85
Prebytok (+) / schodok (-) spolu (ESA 2010)	53 664	-6 953	7 085	14 038	-102

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Bilančný zostatok hospodárenia verejného zdravotného poistenia na aktuálnej báze v metodike ESA 2010 je na rok 2017 rozpočtovaný ako prebytkový na úrovni 7 085 tis. eur.

Skladba financovania príjmov verejného zdravotného poistenia zahŕňa: daňové príjmy, nedaňové príjmy, transfery v rámci verejnej správy a zostatok prostriedkov z predchádzajúcich rokov od fyzických osôb.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov verejného zdravotného poistenia na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy verejného zdravotného poistenia spolu	4 518 796	4 535 478	4 674 489	139 011	103
<i>z toho:</i>					
• daňové príjmy	4 231 120	4 234 942	4 398 111	163 169	104
• nedaňové príjmy	46 328	30 421	45 000	14 579	148
• transfery v rámci VS	32	115	80	-35	70
• zostatok prostriedkov z predch. rokov	241 316	270 000	231 298	-38 702	86

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Rozpočet príjmov verejného zdravotného poistenia na rok 2017 bol stanovený na úrovni 4 674 489 tis. eur, čo predstavuje v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2016 nárast o 139 011 tis. eur.

Príjmy verejného zdravotného poistenia na hotovostnej báze na rok 2017 ovplyvnia podľa NKÚ SR predovšetkým daňové príjmy, ktoré sa majú oproti roku 2016 zvýšiť o 163 169 tis. eur. Sú zložené z príjmov od ekonomicky aktívnych osôb a platieb štátu.

Plánovaný príjem od ekonomicky aktívnych osôb tvorí najvyššiu položku príjmovej časti verejného zdravotného poistenia na úrovni 3 177 372 tis. eur, čo znamená medziročné zvýšenie o 239 599 tis. eur.

Riziko tejto oblasti vidí NKÚ SR v návrhu novely zákona č. 595/2003 Z. z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov, kde sa uvažuje od 01.01.2017 zvýšenie odpočítateľnej položky na daňovníka, čo ovplyvní výšku základu dane, od ktorého sa odvíja aj výpočet odvodov zdravotného poistenia. Schválením uvedeného návrhu zákona by sa znížili príjmy zdravotného poistenia, ktoré by ovplyvnili celkovú výšku príjmov zdravotných

poisťovní. Platba štátu - preddavky za poistencov štátu sa majú medziročne znížiť o 102 012 tis. eur.

Transfery v rámci verejnej správy z Ministerstva zdravotníctva SR na úhradu neodkladnej starostlivosti v súlade so zákonom č. 580/2004 Z. z. o zdravotnom poistení sú v roku 2017 na úrovni 80 000 eur, čo znamená medziročný pokles o 35 000 eur, t. j. rozpočtované prostriedky sú o 30,43 % nižšie ako boli rozpočtované na rok 2016.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov verejného zdravotného poistenia na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Výdavky verejného zdravotného poistenia spolu	4 214 402	4 271 478	4 449 437	177 959	104
<i>z toho:</i>					
• výdavky poistenia	3 995 509	4 047 871	4 221 847	173 976	104
• výdavky na prevádzkovanie činnosti štátnej ZP	76 722	83 124	94 746	11 622	114
• úhrada za správu VZP	47 472	57 568	60 937	3 369	106
• príspevok na činnosť UDZS	17 165	18 096	18 332	236	101
• príspevok na činnosť OS ZZS	13 351	14 074	14 258	184	101
• príspevok na činnosť NCZI	15 639	16 487	16 703	216	101
• iné úhrady – záväzky	44 432	26 250	22 614	-3 636	86
• výdavkové finančné operácie	0	0	0	0	0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Celkové výdavky verejného zdravotného poistenia na hotovostnej báze sa majú v roku 2017 medziročne zvýšiť o 177 959 tis. eur na úroveň 4 449 437 tis. eur.

Najvyššie zvýšenie výdavkov na rok 2017 tvoria výdavky poistenia na úrovni 4 221 847 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 173 976 tis. eur, ďalej sú to výdavky na prevádzkovanie činnosti štátnej zdravotnej poisťovne na úrovni 94 746 tis. eur, čo znamená medziročný nárast o 11 622 tis. eur a úhrada za správu verejného zdravotného poistenia na úrovni 60 937 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 3 369 tis. eur.

NKÚ SR odporučil zaviesť transparentné a efektívne kontrolné mechanizmy na zamedzenie pochybení v rámci procesov uzatvárania zmluvných vzťahov a úhrad za poskytovanú zdravotnú starostlivosť, zmenu spôsobu zverejňovania zmlúv a dodatkov na webovom sídle Všeobecnej zdravotnej poisťovne tak, aby bol zrejmý zmluvný vzťah pri každom poskytovateľovi, aká je zmluva a jej dodatky, aj koľko uhrádza poisťovňa aktuálne.

V súvislosti so zvyšovaním prevádzkových nákladov štátnej zdravotnej poisťovne, NKÚ SR upozorňuje, že k 31.12.2015 boli vo výške 76 722 tis. eur a k 31.12.2016 sa ich výška očakáva v sume 87 996 tis. eur, čo predstavuje nárast o 11 274 tis. eur.

Na základe uvedeného NKÚ SR odporúča prehodnotiť všetky rozhodujúce výdavky na činnosť poisťovne s aktualizáciou nastavenia podmienok na ich čerpanie vrátane zabezpečenia kontroly rizikových výdavkov.

5.5 Stanovisko k návrhu rozpočtu Štátneho fondu rozvoja bývania na rok 2017

Správu Štátneho fondu rozvoja bývania (ŠFRB) vykonáva Ministerstvo dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR.

Porovnanie bilančného zostatku ŠFRB na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy spolu	422 582	161 917	348 264	186 347	215
Výdavky spolu	175 053	157 063	230 500	73 437	147
Celkový prebytok spolu	247 529	4 854	117 764	112 910	2 426
Prebytok (+) / schodok (-) spolu (ESA 2010)	91 597	49 632	48 055	-1 577	97

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Bilančný zostatok ŠFRB na konsolidovanej báze v metodike 2010 sa má v roku 2017 znížiť o 1 577 tis. eur na úroveň 48 055 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov ŠFRB na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy ŠFRB spolu	422 582	161 917	348 264	186 347	215
<i>z toho:</i>					
• nedaňové príjmy	28 669	29 599	28 555	-1 044	96
• granty a transfery	265 201	25 000	25 000	0	100
• príjmy z transakcií s fin. aktívami a fin. pasívami	128 712	107 318	294 709	187 391	275

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Rozpočet príjmov ŠFRB na rok 2017 bol stanovený na úrovni 348 264 tis. eur, čo predstavuje v porovnaní so schváleným rozpočtom na rok 2016 nárast o 186 347 eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov ŠFRB bývania na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Výdavky ŠFRB spolu	175 053	157 063	230 500	73 437	147
<i>z toho:</i>					
• bežné výdavky	3 430	4 267	4 900	633	115

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
• kapitálové výdavky	336	700	600	-100	86
• výdavky z transakcií s fin. aktívami a fin. pasívami	171 287	152 096	225 000	72 904	148

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Výdavky ŠFRB na rok 2017 sú rozpočtované v celkovej sume 230 500 tis. eur. Rozhodujúcu časť výdavkov predstavujú podpory vo forme úveru v sume 225 000 tis. eur. ŠFRB predpokladá vynaložiť v roku 2017 aj finančné prostriedky na správu fondu a na bankové služby v sume 5 490 tis. eur. V súlade s bytovou politikou vlády SR a s dopytom na Slovensku po jednotlivých účeloch podpôr fond vyčlenil najvyššiu sumu na obstaranie nájomných bytov a na obnovu bytovej budovy.

Výdavky ŠFRB v roku 2017 sú v porovnaní so schváleným rozpočtom v roku 2016 vyššie o 73 437 tis. eur, pričom nárast výdavkov je spôsobený najmä zvýšením výdavkov na poskytovanie úverov.

Celkový rozpočet fondu je zostavený obdobne ako v roku 2016 ako prebytkový, hotovostný prebytok ŠFRB sa rozpočtuje v roku 2017 v sume 117 764 mil. eur. V metodike ESA 2010 sa na rok 2017 prebytok hospodárenia ŠFRB predstavuje sumu 48 055 tis. eur.

V súlade s bytovou politikou vlády SR a s dopytom na Slovensku sú výdavky smerované najmä na obstaranie nájomných bytov a na obnovu bytových budov. V súlade s Koncepciou štátnej bytovej politiky do roku 2020 je v rámci ŠFRB potrebné naďalej vytvárať výhodné podmienky pre úvery poskytované na výstavbu nájomných bytov a na obnovu bytového fondu. Rovnako v zmysle programového vyhlásenia vlády na roky 2016 až 2020 je potrebné pokračovať podpore nájomného bývania a výstavby nájomných bytov.

5.6 Stanovisko k súhrnnému rozpočtu za verejné vysoké školy na rok 2017

Hospodárenie verejných vysokých škôl je upravené zákonom č. 131/2002 Z. z. o vysokých školách a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Návrh rozpočtu na rok 2017 vychádza z nezávislého postavenia verejných vysokých škôl, ktoré si prijatý transfer rozpisujú plne vo svojej kompetencii.

Porovnanie bilančného zostatku verejných vysokých škôl na konsolidovanej báze v metodike ESA 2010 v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy spolu	1 291 096	898 430	936 038	37 608	104
Výdavky spolu	1 067 415	634 417	741 654	107 237	117
Celkový prebytok spolu	223 681	264 013	194 384	-69 629	74
Prebytok (+) / schodok (-) spolu (ESA 2010)	-1 390	101	178	77	176

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Bilančný zostatok verejných vysokých škôl v metodike 2010 sa má v roku 2017 zvýšiť o 77 tis. eur na úroveň 178 tis. eur.

Stanovisko Najvyššieho kontrolného úradu SR
k návrhu štátneho rozpočtu na rok 2017

Porovnanie návrhu rozpočtu príjmov verejných vysokých škôl na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Príjmy verejných vysokých škôl spolu	1 291 096	898 430	936 038	37 608	104
<i>z toho:</i>					
• nedaňové príjmy	223 548	158 926	163 625	4 699	103
• granty a transfery	828 692	475 375	577 716	102 341	122
• príjmy z transakcií z fin. aktívami a fin. pasívami	236 536	264 129	194 697	-69 432	74
• prijaté úvery, pôžičky a NFV	2 320	0	0	0	0

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Celkový rozpočet verejných vysokých škôl na hotovostnej báze zaznamenáva oproti roku 2016 nárast v príjmovej časti o 37 608 tis. eur na úrovni 936 038 tis. eur a najvýznamnejšie sa prejaví u grantov a transferov na úrovni 577 716 tis. eur, čo predstavuje medziročný nárast o 102 341 tis. eur.

Porovnanie návrhu rozpočtu výdavkov verejných vysokých škôl na hotovostnej báze v návrhu rozpočtu na rok 2017 so schváleným rozpočtom na rok 2016 a skutočným plnením rozpočtu za rok 2015 dokumentuje tabuľka:

(v tis. eur)

Názov ukazovateľa	Skutočnosť 2015	Rozpočet		Rozdiel	Podiel
		2016	2017		
a	1	2	3	3-2	3/2*100
Výdavky VVS spolu	1 067 415	634 417	741 654	107 237	117
<i>z toho:</i>					
• bežné výdavky	723 526	610 480	679 152	68 672	111
• kapitálové výdavky	343 762	23 720	62 011	38 291	261
• výdavky z transakcií z fin. aktívami a fin. pasívami	127	217	491	274	226

Zdroj: Návrh RVS na roky 2017 až 2019

Výdavky verejných vysokých škôl sú na rok 2017 rozpočtované v celkovej sume 741 654 tis. eur, čo predstavuje medziročné zvýšenie o 107 237 tis. eur.

Výdavky rozpočtované na program Vysokoškolské vzdelávanie a veda, sociálna podpora študentov vysokých škôl sa zvýšili oproti schválenému rozpočtu roku 2016 o 4,28 %. Dôvodom tohto nárastu je zapracovanie dopočtu valorizácie plátov zamestnancov verejných vysokých škôl vrátane doktorandov a zvýšenie výdavkov na zvýšenie plátov vysokoškolských učiteľov o 6 % od 01.09.2016.

Verejné vysoké školy budú používať na financovanie svojej hlavnej činnosti aj vlastné zdroje s nárastom oproti schválenému rozpočtu roku 2016 o 2,96 %.

NKÚ SR oceňuje snahu posilniť podporu internacionalizácie rozvojom študijných programov uskutočňovaných v cudzom jazyku a zvýšenou podporou mobility študentov a zamestnancov vysokých škôl. Bez dodatočnej podpory na tvorbu študijných programov

v cudzom jazyku, marketingových a propagačných aktivít v cieľových skupinách by nebolo možné predpokladať zvýšenie záujmu o štúdium v SR platiacimi študentmi zo zahraničia.

NKÚ SR však zároveň upozorňuje na stav študentských domovov vysokých škôl, ktorý je v mnohých prípadoch havarijný. Výška finančných prostriedkov na rekonštrukciu ubytovacích zariadení vysokých škôl má vplyv na atraktivnosť vysokoškolského priestoru. Neinvestovanie do tejto infraštruktúry znamená vytváranie neatraktívnych podmienok na štúdium v SR, čo by mohlo viesť k obmedzeniu ich prevádzky a v konečnom dôsledku k zníženiu dostupnosti vzdelania.

NKÚ SR plánuje vykonať v nasledujúcom roku kontrolu zameranú na financovanie a hospodárenie verejných vysokých škôl, nakoľko hlavným zdrojom financovania sú dotácie zo ŠR, ktoré sú poskytované z kapitoly Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR.